

paradisus patet. vos auratos gehenna suscipiet. Ille xpi vestem licet nudus serua-
uit. vos vestiti sericis indumentu xpi pdi-
distis. Paulus vilissimo optus puluere
iacet resurrecturus in gloria. vos operosis
saxis sepulera pmunt cu vestris opib? for-
tassis arduos. **P**arcite queso vos. parcite
saltem diuitijs quas amatis. **C**ur mortuos
vros auratis obuoluitis vestibus. **C**ur am-
bitio inter luctus lacrimasq? no cessat. an
cadavera diuituz nisi in serico putrefcere
nesciunt. **O**blectro quicunq? hec legeris: vt
Hieronimi peccatoris memineris. cui si
dominus optidem daret multo magis eli-
geret tunica Pauli cu meritis eius: q? re-
gum purpuras cu regnis suis.

Finit vita bti Pauli primi heremite.

Incipit prologus

Euagarij psbiteri ad Innocentiu epm in
vita beati Antonij abbatis.

Presbiter Euagarius Innocentio
charissimo filio in dno salute ex a-
lia i alia lingua ad vbu expsa tras-
latio sensus opit. et veluti lectu gramen sata
stragulat. **D**um est calibus et figuris ser-
uit oratio. qd breui poterat indicari fmoe
longo ambitu circūacta vix explicat. **H**oc
igit ego vitans. vita beati Antonij te pe-
tente trasposui. ita ut nihil desit ex sensu cu
aliquid desit ex vbis. **A**lij sillabas aucupe-
tur et lras. tu quere sententia.

Incipit psatio Arbanasij epi in
vita sancti Antonij monachi.

Athanasius epus ad peregrinos mo-
nachos. **O**ptimu fratres in iustis
certamen. aut equari egiptijs mo-
nachis aut supare nitentes vtutis instan-
tia. **E**tenim apud vos iam plura sut mo-
nasteria. monachoru qz nome est celebre.
et hanc voluntate nram iuste qlq? mirabile
Orantibusq? nobis optatu de? tribuet ef-
fectu. **Q**uonia igit exegistis a me vt vob
scriberem de puerlatode sancti Antonij. vo-
lentibus discere queadmodu ceperit q? ve-
fuerit ante sanctu ppositu quale etia habu-
erit terminu vite. et si vera sunt ea que de

ipo fama dispfit. ut ad eius emulatoem at-
q? exemplū vos instituere possitis. magna
cum leticia suscepi vte charitatis imperiu.
et mihi enim inges lucrū est atq? utilitas.
hoc ipm qd recordor Antonij vos cu ami-
ratode audientes scio eius pposituz cupere
sectari. **P**erfecta est siqdez ad virtute via
antoniu scire quis fuerit. **E**rgo ut breui-
ter dicam ex omnib? que de eo referentū ser-
mo iactauit credite. et minima vos existia-
te audisse de maximis. qz no ambigo nec e-
os oia potuisse pgnosceret. **C**ū et ego roga-
tus a vobis qntacunq? p eplam significa-
uero non eqlia sim ei? meritis narraturus
Sed et vos omnes hinc nauigatel studio
se pcutamini quo singulis q? noznt referē-
tibus pgrua dignaq? tati nois relatio co-
pleat. **D**isponeba itaq? post lectione lfarū
vestratū aliquos ad me monachos inuita-
re. et maxime eos qui crebro ad eu ire con-
sueuerant. ut plenius aliqd addiscens. mu-
nera vobis maiora trasmittere. **S**ed qm
et nauigatois tpa labeant et lfarū portitor
vehementissime festinabat. ideo ea q? et ipe
nouera. frequenter effi eu iam visitauit. et que
ab eo didici q? ad pbendam ei aqua no pau-
lulu tps cu eo feci: dilectoni vte indicare
pperavi. vtrobicq? cura vtutatis habes ut ne-
q? plus aliqs audiens miraculoru pgesti-
onem no credat. nec rursus meritis ei? in-
ferioza pgnosens no putet dignū esse mi-
raculo p tanti nominis viro.

ExPLICIT prologus.

Incipit vita sancti

Antonij abbas. ab Athanasio episcopo
alexandrino pscripta. Et ab Euagario ps-
bitero e greco in latinu traslata. atq? a bea-
to Hieronimo huic libro inserta

Sicut Antonius nobilib? religiosif
i q? pentib? nat? i egipto orind? su-
it. tata suozū et sua nutrit? cura: vt
nihil aliud pter pntes domūq? pgseret.
Et cu ia puer ess? no se lris erudiri. no in-
eptis infantū iugi passus e fabulis. s? dei
desiderio flagras fm qd scriptū est inoce-
ter habitabat domi. **A**d eccliam qz cu pen-
tibus sepe puenies. nec infantū lasciuas:

nec puerorū negligentia sectabat. sed tantū ea que legebantur auscultās. vtilitatē preceptorū vite institutiōe seruabat. Non suis vt solet illa etas inuictolus. p varijs et delicatis cibis vniq̄ tedio fuit. nō esce mollior. blādimēta lectatus est. his solū q̄ dabantur cōtentus nihil ampli⁹ requirit.

Post mortē autē pentū annorū circit̄ decē et octo seu viginti cū sorore admodū p̄nula derelictus est. et domus et sororis honestā curā gerebat. Nec dū hō sex fluxerant mēses quibus ad ecclesiā vt solebat accurrēs: recordabat quō et apli omnib⁹ spretis secuti fuissent saluatore. et multi ut legitur in acubo ap̄torū facultatib⁹ suis venditis p̄cia ad pedes illoꝝ detulissent: egentib⁹ p̄tenda. q̄ vt aut quanta spes hīdem repolita esset in celis. Talia secū volūēs intravit ecclesiā. et accidit vt tunc euangeliū legeret in quo dñs dicit ad diuitē. Si vis p̄fectus esse vade et vende oīa tua quecumq̄ habes et da paup̄ib⁹: et veni sequere me: et habebis thesaurū in celo. Quo audito q̄si diuinitus h̄mōi ante memoriā p̄cepisset et veluti p̄pter se hęc esset scriptura recitata. ad se dñicū traxit imperiū. statimq̄ egressis possessionē quā habebat dimisit. Rure autē erant trecente iugeres et valde optimi: q̄s vicinis largitus ē. ne in aliquo aut sibi aut sorori molestia gigneret. Cetera hō q̄ i mobilib⁹ possidebat vniuersa vendidit. et aggregato nō exiguo p̄cio indigentibus vendit. paruis ob sorore reseruatis: que et serua et etate videbat infirmior. **R**ursus autē ecclesiā ingressus: cū audisset dñm in euāgelio dicēte. nolite cogitare de crastino. relictam q̄ portōem paup̄ib⁹ distribuit. neq̄ se d̄sari passus est domi. sed sorore fidelib⁹ ac notis virginib⁹ cōmendata: ut ad eam nutiret exemplū ip̄e iam omnib⁹ seculi vinculis liber: asperū atq̄ arduū arripuit institutū. Nec dum autē tā crebra erāt in egipto mōasteria. neq̄ omnino quis q̄s auitā solitudinē nouerat. et q̄cumq̄ in xp̄i f̄mitute sibi metip̄i p̄desse cupiebat nō lōge a sua villula sepatus instituebat. **E**rat igit̄ i agello vicino senex q̄dam vitā solitaria a prima sectatus etate. hūc **Ant**honi⁹ cum

vidisset emulatus est ad bonū. **E**t primo q̄dem incipiens etiam ip̄e in locis paululum a villa remotioribus manebat. exinde autē si quem vigilante in hoc studio comperebat. p̄cedens querebat ut ap̄is prudentissimā. nec ad habitaculū suū ante remeabat nisi eius quem cupiebat frueret aspectib⁹. et sic tanq̄ munere mellis accepto abibat ad sua tali ibidem institutus exordio. **C**ū q̄ p̄ dies singulos ita animū roboraret: vt nec opū paternarū: nec suoz memisset affiniū. omne etiā desiderii et solitudinē erga id quod ceperat exerceret. opabat manibus suis: sciens scriptū esse. qui nō opatur nō māducat. **M**ercedem sane opis sui p̄cio panis excepto egentibus largiebatur orabat frequenter quippe qui vidicerat q̄ oporteret sine intermissione dominū rogare. **A**uditioni etiā scripturarū ita studium p̄mendabat. ut nihil ex eius animo laberetur. sed vniuersa dñi p̄cepta custodiens. memoriā p̄ libris haberet. **S**ic suā vitā instituens. ab vniuersis fratrib⁹ puro diligebat affectu. et omnibus ad quos spiritali studio discēdi p̄gebat obediēs p̄prias singuloꝝ gr̄as hauriebat. **H**uius p̄nentiā iocunditatem illi⁹ sectabatur. isti⁹ lenitatem. illius vigilias: alterius legēdi emulabat industriam. **I**stum ieiunantē: illū hūmī d̄scentē mirabat. **A**lteri⁹ patientiam: alterius mansuetudinē predicabat. **Q**uā quoq̄ vicariā erga se retinēs charitatem: atq̄ vniuersis virtutū p̄tib⁹ irrigatus ad sedē p̄priā regrediebat. **I**bi secū vniuersa p̄tractans oīm in se bona nitebatur exprimere. **N**ecq̄ vero aduersum coeuos aliquā mouebat. sed ea tantū flāma egregio viro crescebat in pectore. ne secundus cui⁹ q̄ in p̄dictis opib⁹ inueniretur. **E**t ita faciebat. ut cum omnes gloria anteiret oībus tamē charus esset. **N**am et vicini monachi ad quos sepe veniebat **Ant**honi⁹ vidētes: deicolā nūcupabāt indultisq̄ natūre vocabul. q̄dā ut filiū. aliq̄ ut fr̄z diligebāt. **C**ū hęc gereret **Ant**honi⁹ q̄bus oīm in se puocaret affectū. inimic⁹ nobis xp̄iani dyabol⁹ impatiēter ferens tantas in adolescente virtutes. veteranis eunq̄

Folium

aggressus est fraudibus. et primo quidem temptas. si quo modo posset ab arrepto eum instituto distrahere. Immittebat ei memoriam possessionum. sororis defensionem. generis nobilitatem. amorem rerum. fluxam seculi gloriam esse variam delectationem. et reliqua vite remissioris blandimenta. postremo utrumque arduum finem. et maximum pueniendi laborem. nec non corporis fragilitatem suggererebat et etatis spacia plura. prius maximam ei cogitatum caliginem suscitabat volens eum recto proposito renocare. **P**ostquam autem dyabolus orationibus eius ad deum per passionis fidem se intellexit elidi. consueta aduersum omnes adolescentes arma arripens nocturnis eum inquietabat illecebris. Per dies etiam tam apertis in eum telis irruerat ut nullus ambigeret. quin Antonius contra dyabolum dimicaret. Nam et ille cogitationes sordidas conabatur inferere. et hic eas oratu submonebat assiduo. Ille titillabat sensus naturali carnis ardore. hic vigilis et ieiunij corpore oem vallabat. Ille per noctes in pulcre mulierum utebatur ornatu. nulla omittens figmenta lasciuie. hic vtrices gehenne flamas et dolorem vermis recordans ingeste sibi libidini opponerebat. Ille lubricum adolescentie iter et ad ruinam facile proponebat. hic eterna futuri iudicij tormenta considerans. illesam anime puritatem per temptamenta suabat. Ita autem omnia ad confusionem dyaboli fiebant. Qui enim si nihil se deo fieri posse existimabat. nunc ab adolescentem ut miserimus vincebatur. et qui contra carnem et sanguinem seiebat ab homine qui carnem portabat elusus est. Adiuuabat enim seruum suum dominus qui nostri gratia carnem suscipiens victoriam corpori contra dyabolum largitus est. ut singulis ita certantibus applicum liceret proferre sermonem. non ego autem sed gratia dei mecum **P**ostremo cum nec hoc argumento destrueret posset anthonium draco teterrimus. et videret se semper ab eius cogitationibus superari secundum quod scriptum est. stridens dentibus et exulans quibus est merito talis apparebat et vultu. puer horridus atque niger ad eius se genua puulnes humana voce desiebat dicens. Vltos seduxi. plimos decepi. nunc autem ut a ceteris sanctis ita et tuo sum labore prostratus

Quem cum interrogasset Antonius quisnam esset qui talia loqueretur: ait. Ego sum fornicationis amicus. ego multimoda turpitudinis aduersum adolescentes arma suscepi. hinc et spiritus fornicationis vocor. Quantos pudice vinere disponetes sefelli. quot tenuiter incipientes ad sordes pristinas redire persuasi. Ego sum propter quem propheta lapsos increpat dicens. Spiritu fornicationis seducti estis. et reuera per me illi fuerat susplantati. Ego sum qui teipsum sepe temptanti: et semper repulsus sum. Cum huiusmodi miles audisset gratias agens deo. et largiore aduersus inimicum confortatus audacia ait. Vultum ergo despicias. multumque contemptus es. nam et obscuritas tua et etas infirmarum signa sunt et rerum. Nulla mihi iam de te cura est. Dominus mihi auxiliator est. et ego exultabo super inimicos meos. Et statim ad vocem canentis: fantasma quod videbatur evanuit. **H**ec autem Antonij contra dyabolum fuit prima victoria. imo dicitur in Antonio saluatoris: qui peccatum in carne condemnauit. ut iustificatio legis in nobis compleretur. quia non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum. Sed neque Antonio vincendi securitatem dedit vnus triumphus. nec dyaboli semel fracte defecere vitae. Nam et iste ut leo rugiens querebatur aditum per quem posset irrumpere. et ille scripturarum doctus eloquens non ignorabat multas esse demonum captiones. Propter quod solerti proposito labore seruabat considerans quia posset satanas in carnis colluctatione superatus: nouarum aduersus se artium machinas promouere. Idcirco magis ac magis subiugabat corpus suum ne vincens aliam in alijs vinceret. **D**isponebat igitur duriori se vite lege constringere cum omnes infatigabilem adolescentis mirarentur instantiam. sanctum toleranter ferebat laborem. quia voluntarie seruitutis ligo in dei ope studio consuetudinem in naturam vertebat. Inedie autem et vigiliis intumescens erat ut plerumque faceret quod ab villo per illum posse fieri crederetur. Pernoctabat in oratione sepiissime. edebat seculi die per soloccasus. Non nisi per bido tri duoque sic permanens. ut vix quarta demum die cibum vellet accipere. Sumebat vero panem et salem. potumque aque puuluz. de carnibus

vero et vino melius tacere puto quā quicquid
dicere. quā nec apud plimos quidem mona-
chorū istiusmodi esca in vſu habebantur.
Quieti autē sic mēbra pcedens. ut iūco cō-
texto atq; cilicio vteret. **Nō**nunquā etiā su-
pra nudū hūmū iacens sine stramine pma-
nebat: vnguenta penitus repudiās. **Dice-**
bat enim mīme posse vrentiū et p̄cipue iu-
uenū corpā roborari si olei essent punctiōe
mollita. oportere vō asperos carnī labores
impare. s̄m apli p̄ceptū dicentis. quā in fir-
mor tūc fortior sum. **A**sserebatq; sensū ani-
mi sic posse reuiuiscere si corpis fuissent i-
petus fatigati. **U**n̄ ne tēporū longitudine
laborū merita p̄labat. sed amore et famula-
tu sp̄taneo semp tanq; in p̄cipijs p̄stitu-
tus ad p̄fectū diuini metus desiderii cō-
citabat. **H**ouisq; cupiēs augere p̄terita su-
pra memorati doctoris sermonū recorda-
bat qui ait. **P**reterita obliuiscēs: et i fu-
turū p̄ualescens. **S**eminerat quoq; helye
p̄p̄ete dicētis. **Q**uit dñs cui asto hodie
ante ip̄m. et diserebat cur hodie esz appo-
situm. qz nō sp̄tabat helyas p̄teritū tem-
pus. sed tanq; quādie in certamie p̄stitutus
talē se p̄bere cupiebat qualē sciebat dignū
dei esse p̄spectibus purū corde et patū obe-
dire volūtatī eius. **E** **I**git̄ lectūs **A**n-
thonius secū reputās optere dei famulū
ex instituto magni helye exemplū cape. et
ad illud sp̄culū vitā suā debere p̄ponere.
ad sepulcra lōge a villa p̄stituta secessit. vni-
de p̄gnatis mādās ut statū dieb; sibi ali-
menta deferret. **E**t cū in vna memoria su-
pradictus frater eū clausisset: sol; ibidē mo-
rabat. **V**etūēs q̄ dyabolus ne accessu t̄p̄is
horemū qz habitari faceret ita ut eū aggre-
gatis satellitibus suis varia cede lacerauit
vt doloris magnitudo et motū auferret et
vocē. **N**am et ip̄e postea referebat vulne-
ra fuisse tam grauiā. ut vniuersa hōim̄ tor-
menta suparent. sed dei p̄uidētia q̄ nunquā
in se sperātib; deest p̄seruauit eū. **A**lio die
is quem supradixim; frater aduenit cibos
deferēs q̄s ei deferre cōsueuerat. atq; eum
iacentē in terra semimortuū fractis forib;
inuenit. **Q**uē impositū humeris ad villu-
le domiciliū p̄portauit. **Q**uo audito ingēf

vicinorū atq; affiniū multitudo concurrēs
tristi in medio posito funeri debitū redde-
bat officiū. **E**t iam media noctis p̄te tran-
gressa cum iā optunus et gratus puigiles
omniū oculos vicerat sopor. **A**nthonius
aīa paululū redeunte suspirās eleuauit ca-
put. ceteris vō alta quiete p̄stratis eū a q̄
delatus fuerat v̄gilare conspexit. eūq; nu-
tu aduocās obsecrauit ut nullo penitus ex-
citato ad pristinū se referret habitaculum.
Relatus ergo iuxta p̄suetudinē sol; iterū
p̄manebat. et stare quēdē p̄pter recentes pla-
gas nō poterat. orās vō p̄stratus p̄ orōez
clara voce dicebat. **E**cce assum ego anto-
nius nō fugio v̄ra certamina. etiā si maio-
ra faciatis nullus me separabit a charitate
xp̄i. **P**saltebatq; dicēs. **S**i p̄sistant ad-
uersuz me castra nō timebit cor meū. **T**a-
lia eo dicente bonorū hostis dyabol; ammi-
ratus q̄ post tot v̄bera ausus fuisset reuer-
ti. cōgregatis canibus suis et p̄prio furore
se lamās. videtis aitq; nec sp̄u fornicatōis
nec corpis doloribus supatus tā audacter
lasciat. **D**ia arma corripite. acrius nobis
impugnand; est: sentiat sentiat. deb; scire
quos puocet. **D**ixit et ad hōrātis vocē au-
dientū turba p̄sensit. qz innumeras et di-
uersas h; dyabolus artes nocēdi. **S**onit;
igit; repentinus increpuit. ita ut loco fundi-
tus agitato. et pietibus patefactis multifa-
ria demonū exinde turba se funderet. nā et
bestiarū et serpentū formas induētes omne
p̄tinus locū replerere fantasīs: leonum;
thaurorū: luporū: aspidū. ser p̄tū: scorpi-
nū. necnō et pardoz atq; v̄lorz. hec lingu-
la s̄m suam fremebant naturā. **R**ugiebat
leo occidere volēs. thaurus mugitū et cor-
nibus minabat. serpētes sibilo p̄sonabāt.
lupoz impetus inhiabat. pard; discolor au-
ctoris sui calliditates varias indicabat. eru-
ces omniū vultus: et vocis horride dirus
auditus. **A**nthonius flagellatus atq; con-
fossus. sentiebat quidem asperiores corpis
dolores. sed interius durabat mente per-
uigili. **E**t licet gemitū vulnera carnis ex-
primerent. sensu tamen idem manēs qua-
si de inimicis luderet loq̄batur. **S**i viriū;
aliquid haberetis sufficeret vn; ad preliū.

Sed quoniā domino vobis enervante fran-
gimini. multitudine temptatis inferre ter-
rores. cū vobiscū infirmitatis iudiciū sit.
q̄ irrationabiliū formas induitis bestiarū
Rursumq̄ p̄fidentis aiebat. **S**i q̄d valet
si vobis in me p̄tatem dñs dedit. ecce p̄e-
sto sum. deuorate. si vero non potestis. cur
frustra nitimini. **S**ignū enim crucis ⁊ fi-
des ad dñm inexpugnabilis nobis mur⁹ ē
Multa p̄tra sanctū anthoniū minātes fre-
mebant dentib⁹ suis q̄ nullus eorū tēpta-
menta sequeretur effectus. s̄ maxime ecōtra-
rio gignere illusio. **N**on oblit⁹ hic
suis colluctatōis serui sui eidem p̄tor fa-
ctus est. **D**eniq̄ cū eleuaret oculos vidit
desup ap̄iri culmen. et deductis tenebris
radiū ad se lucis influere. **P**ost cui⁹ splē-
doris aduentū: nec demonū aliq̄s apparu-
it. ⁊ corp⁹ dolor extemplo deletus ē. **E**dī-
ficiū q̄z q̄d pauloante dissolutū fuerat in-
stauratus est. **F**lico p̄ntiam dñi intellexit
Anthoni⁹. ⁊ ex imo p̄tore trahēs lōga
susp̄ria ad visionē que ei apparuerat loq̄-
bat⁹ dicens. vbi eras bone ihū: vbi eras.
quare nō a p̄cipio affuisti ut sanares vul-
nera mea. **E**t vox ad eū facta est. **A**nthoni-
hic erā. sed expectabā videre certamē tuū
Nūc autē q̄z dimicādo viriliter nō cessisti.
semp̄ auxiliabor tibi. et faciam te in om̄ioz
be nominari. **H**is auditis exurgēs intātū
robortatus orabat. ut intelligeret plus se re-
cepisse tūc virtū q̄ ante p̄diderat. **E**rat au-
tem tūc Anthoni⁹ annorū trigintaq̄nq̄.
Erbinc cū voluntate p̄mpte merita re-
ligiosa succrescerent. vadens ad supradī-
ctum senex p̄cabatur vt in deserto pariter
habitarēt. **C**ausante illo senile eum: ⁊ rei
nouitatē solus p̄tendit ad montē. et h̄ere-
mi ad huc monachis ignote vite rupto me-
tu viam conatus est p̄dere. **S**ed nec tūc
cessauit malignus aduersarius. nā impedi-
re eius p̄positū volēs: argenteū discū in iti-
nere p̄iecit. **Q**uo viso anthoni⁹ callidi
artificis agnouit astutiā. stansq̄z intrepid⁹
⁊ discū toruis intūs oculis volū auctorez
in fantasmate obiurgabat argenti. talia se-
cū reputans. **U**nde hic in deserto discus.
aut hoc iter est. nulla sunt vestigia p̄meā-

tiū. lapsus de sarcina p̄ magnitudine latere
nō potuit. sed ⁊ q̄ p̄diderat reuersus ob so-
litudinē locorū inueniss̄. p̄fecto q̄d ruerat
Hoc artificū dyabole tuū est. nō impediet
voluntatē meā. argenteū tuū tecū sit in p̄di-
tōem. **H**ec illo dicere discus vt sum⁹ a fa-
cie ignis euauit. **E**rbinc non ut
ante in fantasmate. s̄ ingentē auri massam
in itinere p̄sperit. **U**erū hanc vtrū dyabo-
lus attulerit. an ad Anthoniū cōprobādū
q̄z nec veris opib⁹ inestuatē virtus cele-
stis ostēderit: ignorat. hoc t̄m agnouimus
quia q̄d visum ē aurū fuit. **A**lle magni-
tudinē ammiratus radiantis metalli. rapido
cursu q̄si q̄dam vitaret incendiū: ad mon-
tē vsq̄ p̄erit. ibi flumie trāsuadato inueit
castellū desertū plenū ob t̄pus ⁊ solitudi-
nē venatorū aialū. in quo se p̄stituēs no-
uus hospes habitauit. **S**tatimq̄ ad eius
aduentū ingēs turba serpentū quasi p̄secu-
torē passa p̄fugit. **A**lle obstructo lapidib⁹
bus introitu panes mensū sex ut **L**ebetis
mos ē secū recōdēs. nā crebro p̄ annū in-
corrupti durare solēt. necnō ⁊ erigū ha-
bens aque solitari⁹ p̄durabat. nusq̄ inde p̄-
cedens. nunq̄ aliquē suscipiēs. intantum
vt cū bis in anno p̄ tectū desup panes ac-
cipet nullū cū deferentib⁹ haberet alloq̄z.
Multis igit̄ videndū eū desiderio ⁊ stu-
dio req̄rendi ante ostiū ei⁹ p̄noctantib⁹ au-
diebant ut vulgi voces aduersum Antho-
niū tumultusq̄ dicentū. **Q**uid te n̄ris in-
geris habitaculis. **Q**uid tibi et decto. **A**b-
scende a finib⁹ alienis. nō potes n̄ras insidi-
as sustinere. **E**t primo q̄dem q̄ foris erant
existimabāt aliquos hoīes scalis p̄sit⁹ in-
troisse. ibiq̄ p̄tendere. **P**ostq̄ autē per ca-
uernā introspicētes nullū viderūt: demo-
nes q̄ eum intellexerūt p̄tendere: ⁊ nimio
timore p̄teriti: **A**nthonij auxiliū flagita-
bant. **A**lle ostio p̄pinq̄as ad p̄solandos
fratres ne timerent: atq̄ ut inde recederēt
p̄cabat. trepidatib⁹q̄z asserebat a demōi-
bus incuti metū. signate vos inq̄ens ⁊ abi-
te securi. istosq̄ semetip̄os finite deludere
Itaq̄ ill⁹ reuertētib⁹ hic remanebat ille⁹
nec nūq̄ ī certamie lassabat. **A**ccedētū cū
augm̄ta p̄fectū l' obilitatē p̄p̄ntiū max̄

contentōi leuamen addiderat. tū ⁊ animo
 pstantiā suggererat. Rursusq; ad heremū
 uenientib; turbis. quidā mortuū eū se exi-
 sumauerāt repturos. ille autē psallebat in-
 trinsec⁹. **E**xurgat deus ⁊ dissipent inimici
 ei⁹: ⁊ fugiat q̄ oderūt eū a facie ei⁹. **S**icut
 dicitur fum⁹ deficiat. ut liquefcit cera a facie
 ignis: ita pereāt peccatores a facie dei. **E**t
 iter⁹. **O**mnes gentes circūdederūt me. ⁊ in
 nomine dñi vindicaui in eis. **H**ic
Antoni⁹ annis viginti solitarie trāfactis
 atq; ab hoīm segregat⁹ aspectib; pdurauit
 Cū ergo multoz ⁊ ppositū imitari cupien-
 tiam et notoz multitudo ad eū cōcurreret.
 necnō ⁊ patiētū infinita se caterua glome-
 raret. tandē pene iā per vim forib; euullis.
 q̄si ex aliquo celesti aditu psecrat⁹ apparuit
Obstupuerūt vniuersi. ⁊ oris gratiā ⁊ cor-
 poris dignitatē q̄ nec per quietē intumue-
 rat. nec ieiunij⁹ demonūq; certamine faci-
 em eius palloz obsederat. h̄ ecōtrario qua-
 si nichil t̄p̄is egisset. antiqu⁹ membror⁹ de-
 cor p̄seuerauerat. p̄ tā mira q̄ in illo animi
 puritas fuit. **N**unq; hilaritate nimia reso-
 lutus i risum est. nunq; recordatōe peccati
 tristitia ora p̄traxit. nō magnis stupenti⁹
 se euenatus est laudib;. **N**ichil in illo inde-
 cens solitudo. nichil asperū quotidiana cū
 hostib; bella p̄tulerāt h̄ t̄p̄ata mens equali
 ad cūcta ferebat examine. **P**lurimos igitur
 ab immundis spiritib; ⁊ infirmitatib; varijs
 dei gratia p̄ antoniū libauit. **S**er-
 mo ei⁹ sale p̄ditus. p̄solabat mēstos. doce-
 bat inscios. p̄cordabat iratos. omnib; sua-
 dens nichil amori xp̄i antepnendū. **P**ro-
 ponebatq; ante oculos bonoz magnitudi-
 nem futuroz ⁊ dei clementiā ⁊ beneficia re-
 terebat indulta q̄ pp̄rio filio suo nō peper-
 cerit h̄ p̄ nostra oīm salute eum tradiderit
Nec mora plura aduenientū corda ⁊ bu-
 mana ⁊ rez p̄temptū hec ei⁹ suavit oratio.
 ⁊ habitande heremi istud ei⁹ exordiū fuit.
Quid sane in arsenoytaꝝ oppido gestuz
 sit nō trāfibo silentio. **N**ā cū fratres vellet
 inuisere ⁊ riuulū nyli q̄ cocodrillis ⁊ mule-
 leuis fluminis bestijs plen⁹ erat. trāsuade-
 re esset necesse. tā cū comitib; suis trāsiuit
 illeflus q̄ inde redibat incolumis. **R**ursusq;

q; in pristinis laborib; p̄seuerans multos
 magisterio suo fratres p̄ntinauit ita vt bre-
 ui t̄p̄e plurima fierēt monasteria nouos an-
 tiquozq; monachos p̄ etate vel t̄p̄e pater-
 no moderabat affectu. **I**n quadā autē
 die cū lanct⁹ **A**ntoni⁹ p̄gregatis fratrib; ro-
 garet⁹ vt eis institutoria largiret⁹ p̄cepta
 quib; cū p̄phetica fiducia exaltās vocē aie-
 bat ad omnē quidē mandator⁹ disciplinā
 scripturas posse sufficere. h̄ ⁊ hoc optimū
 fore si mutuis se inuicē fratres sermonib; p̄-
 solarent. **E**t vos ergo inquit vt patri re-
 terte q̄ nostis ⁊ ego q̄ p̄ longā etatē p̄secu-
 tus sum quali filijs indicabo. **H**oc sit autē
 primū cunctis in cōmune mandatū nullū
 in arrepti p̄positi vigore lassascere. sed q̄si
 incipientē angere semp̄ debere q̄d ceperit.
 p̄sertim cuz humane vite spacia eternitati
 compata breuissima sint. **I**ta exorsus pau-
 lulum filuit. ⁊ amiratus dei nimis largita-
 tem rursus adiecit dicens. **I**n p̄senti hac
 vita equalia sunt p̄ rez cōmutatōe cōmer-
 tia. nec maiora recipit ab emente q̄ vendi-
 tat. **P**romissio autē vite sempiternē vili p̄-
 cio compatur. **S**criptū est em̄. **D**ies vite
 nostre septuaginta anni aut vt multū. lxxx
 quidq; reliquū est labor ⁊ dolor est. **Q**uā-
 do ergo octoginta aut centū vt multuz an-
 nis laborātes in dei ope vixerim⁹ nō pari-
 t̄p̄e regnaturi sum⁹ in futuro. h̄ pro annis
 p̄dictis oīm nobis seculoz regna tribuent⁹
Nō terrā hereditabim⁹ h̄ celū. coz p̄ quo-
 q; corruptū relinquētes idipm cū incorru-
 ptione recipiem⁹. **E**rgo filioli nō vos aut
 tediū defatiget aut vane glorie delectet am-
 bitio. **N**ō sunt em̄ p̄digne passiones huius
 temporis ad supuenturā gloriā q̄ reuelabi-
 tur in nobis. **N**emo cū despererit munduz
 reliquisse se arbitret⁹ ingentia. qz oīs terra
 ad infinitatē compata celoz breuis ac paz-
 ua est. **S**i ergo nec vniuerso orbi renunci-
 antes dignū aliqd habitaculis possum⁹ cō-
 pensare celestib;. se vnusquisq; p̄sideret et
 statim intelligit paruis iugerib; agri ⁊ pa-
 rietib; vel modica auri portione cōtempta.
 nec gloriari se debere q̄li magna dimiserit.
 nec tedere q̄li parua sit receptur⁹. **U**n-
 em̄ p̄temnit aliquis vnā cream dragmam

ad dragmas centū aureas pquiredas. ita etiā qui toti orbis dñiūz dereliquit. centu plū de melioribz pñijs in sublimi sede recipiet. Ad summū illud pspicere debemus qd et si nostras relin? retentare diuitias. lege mortis ab ipis diuellimur inuiti. vt in libro ecclesiastes scriptū est. Cur ergo nō facim? de necessitate virtutem. Cur nō ad lucrandā regna celestia vltro relinquim? qd lucis istius sine perdendū est. Nichil eoz cure sit xpianis qd secū auferre nō possunt illud potius debem? expetere qd nos ducat ad celū sapientiā. s. et castitatē iusticiā et virtutē. senlū puigilē. pauper? curā. fidē i xpō robustā. animū ire victorē. hospitalitatez. **H**ec sectantes mansionē nobis i terra quietoz fm euangelū pparabim?. **C**ōsideremus dñi esse nos famulos et seruitutē debere ei a qd creati sum?. **U**t em̄ seru? pteriti grā famulat? plens aut futuz nō ptemnit imperiū nec audet asserere qd ex labore trāfacto instantis opis habere debeat libertatē s; iugi studio vt in euāgelio scriptū est. eandem sp exhibet seruitutē vt et dño placere possit et ne metū lucret? et vbera. **S**ic et nos diuinis agruit parere pceptis scientes qd equ? ille retributor in quo quenq; inuenit in eo sit iudicatur? qd pphetica p Ezechielem voce testat. **N**az et infelix Judas ppter vnus noctis impietatē omni pteriti tps labore priuat? est. **I**dcirco tenendus est ptinuus instituti rigor habentibz deū auxiliatorē sicut scriptū est. qd omni pponenti bonū de? coopatur. **R** **A**d inertiam aut calcandā apli pcepta replicem? quibz se mori quotidie testabat similiter et nos hūmane pditōis vitā ancipitē retractātes nō peccabim? **C**ū em̄ et excitati mane a somno ad vesperā nos puenire dubitem? et quieti corpa pcedentes de luc? nō pfidam? aduētū et vbiq; nature ac vite incerte memores dei nos intelligam? prudentia gubernari. hoc modo non delinquem? aut aliq; fragili cupiditate raptabimur. **S** nec irascemur quidē aduersus aliquē nec terrenos pteggare thesauros ambiem? quin poti? metū quotidiani recessus et se iungēdi corpis iugi expectatōe oīa caduca calcabim?. **C**essa-

bit muliez amor. libidinis extinguet incendium. inuicē nobis debita nostra donabim?. ante oculos semp habētes vltime retributionis aduentū. qd maior formido iudicij et pena? timor horrid? simul et lubrica carnis incentiua dissoluit et ruentē aīam quasi ex aliqua rupe sustentat. **I**deoz pcor vt ad finē ppositi boni omni labore tendam?. **N**emo post tergū respiciēs lotb imitē vxorē pfertim cū dñs dixerit in euangelio. nullū ponentē manus sup aratz et respicientē retrorsuz dignū esse regno celoz. **R**espicere aut retrorsuz nichil aliud est qd in eo penitere qd ceperis et mūdatis rursus desiderij obligari. **N**olite queso virtutis tanq; impossibile nomē pauere. nec pegrinū vobis aut pcul positū videat? **S** studiū qd ex nostro dei gratia precedente pendet arbitrio. **H**ui? opis homini insecta natura est et eius modi res est qd nostrā em̄ expectat volūtātē **G**reci studia trāsmarina sectent? et i alieno orbe pstitutos inaniū litteraz querāt magistros. nobis vero nulla proficiscēdi. nulla trāstretandi fluct? necessitas imminet. in omni sede tertaz pstituta sunt regna celoz. **U**nde et dñs in euāgelio ait. **R**egnum dei intra vos est. virtusq; in nobis est. mentē em̄ requirit humanā. **C**ui em̄ dubiū est qd naturalis aīe puritas si nulla fuerit extrinsec? lorde polluta fons sit et origo virtutū. **B**onā necesse est eā esse quā creauerit bonus auctor. **Q** si forte cunctabimur audiamus ihsū filiū naue pfo dicentē. **R**ectum facite cor vestruz ad dñm deū israel. **N**ec Jobānes dissonā tulit de virtute sententiā pdicans. **r**ectas facite vias vestras **S**iquidē hoc est rectā esse animā euz eius principalis itegritas nulla vicioz labe maculat? si naturā mutauerit puerla tūc dicit? si pditio seruet? et vire? est. **A**nimā nostraz cōmendauit nobis de? seruem? depositum quale accepim?. **N**emo causari p̄t extrinsecus sitū qd in se nascit. **F**acurā suā qd fecit agnoscat opus suum inueniat vt creauit. **S**ufficit nobis natural? ornat? ne detur? pes homo qd tibi largitio diuina cōcessit. **O**pera dei immutare velle polluere est. **I**llud etiā sollicitē puidete debemus

ut tyrannicā ire supemus infantiā. qz scri-
ptum est. **F**ractiō dia viri iusticiā dei nō ope-
ratur. **E**t iterū. **D**esideriū cōcupiscēs pa-
rit peccatū. quo pfecto mors gignit. **D**ivi-
ne vocis pceptū est. ut iugi custodia tūca-
mur animū. quia exercitatos ad supplātā-
dum habemus inimicos. demones. s. cōn-
tra quos nobis s̄m apostolicā p̄testatōnez
pugna sine intermissione est. **A**it em̄. **N**ō
est vobis colluctatio aduersus carnē et san-
guinē. sed aduersus p̄cipatus et p̄testa-
tes hui⁹ mūdi. **A**dversus sp̄nalia nequicie
in celestib⁹. **I**ngens eoz turba p̄ istū voli-
tat aerem. nō p̄cul a nobis hostiū caterua
discurrit. **E**t diuersitatē q̄dem eoz nō est
mee puitatis exponere. sed hāc maioribus
pcedo rōem. **Q**uō autē in p̄mptu ē: et ig-
nare nō expedit. **V**olos. s. eoz aduersū nos
p̄positos breuiter indicabo. **H**oc primū
mentib⁹ debemus affigere. nihil deū fecisse
q̄d malū est. nec ab eius institutōe demo-
num cepisse initiū. **P**eruersitas ista non
nature s̄z volūtatis est viciū. **B**oni eteniz
vtpote a deo p̄diti ex p̄prio mēt⁹ arbitrio
ad terras ruere de celis. ibiqz in sceni for-
tib⁹ volutati gentilitatis impias instrue-
re culturas. **E**t nunc de nobis torq̄nt in-
uidia. atqz vniuersa mala cōmouere non
cessant. ne p̄stūm eoz sedib⁹ succedam⁹
Diuersa autē eoz et partita nequicia est. q̄
dam enim ad summū nocendi v̄ticem per-
uenere. **A**lij ex compatōe p̄iorū videntur
esse leuiiores. atqz omnes p̄ possibilitate vi-
riū diuisi cōtra singulas causas sum̄pere
certamina. **I**dcirco donū necessariū est spi-
rituū discernendorū a dño petere ut possi-
mus tā fraudes eoz q̄ studia p̄videntes
aduersus disparē pugnā vni dñice crucē
eleuare v̄rillū. **H**oc munere paul⁹ accep-
to docebat dicēs. **N**ō em̄ eius ignoram⁹
astutias. **A**d cuius exemplū etiā nos optz
ex his que passi sum⁹ mutuis nos inuicēz
instruere s̄monibus. **H**ostile illis p̄ om̄es
xp̄ianos. maxime dō p̄tra monachos et v̄-
gines xp̄i odiū est. **C**oram semitis laq̄os p̄-
tendunt. eoz mentes impijs atqz obse-
nis cogitatōib⁹ nituntur euertere. sed nihil
vobis in h̄ terroris incutiāt. **F**idelib⁹ enim

orōnibus atqz ieiunijs ad dñm p̄fugienti-
bus statiz corruūt. nec tamē si paululū ces-
sauerint plenā putetis esse victoriā. **S**ol-
lent etiā sauci⁹ grauius assurgere et mutata
arte pugnandi cū in cogitatōe nihil egerit
pauorib⁹ terrent. assumentes nūc mlieruz
nunc bestiarū et serpentū formas. necnō in-
gentia q̄dam corpa. et vsqz ad tectū dom⁹
p̄rectū caput. infinitas species et milituz
cateruas. **Q**ue omnia ad p̄mū qz crucē si-
gnū euanesūt. **H**is qz agnitis fallaciaz
modis incipiūt p̄ sagare. et futuroz dierū
euētus velle p̄dicere. **C**ūqz et in his p̄tem-
pti fuerint. ip̄m iam sue neq̄cie p̄ncipem
ac totius mali summitatē ad subsiduz sui
certaminis vocāt. **S** **C**rebzo deniqz
Anthonius talē a se visuz dyabolū asserē-
bat. qualem et **J**ob bt̄is dño reuelante p̄-
uerat. **O**culi ei⁹ tanq̄ luciferi. et ex ore ei⁹
p̄cedunt lāpades incēse. **C**riues qz incēdi-
is sp̄guntur. et ex narib⁹ eius fumus egres-
dit quasi fornacis estuātis ardoze carbonū
Aia eius ut pruna. flāma dō ex ore ei⁹ glo-
merat. **C**um b̄mōi terrorib⁹ visus ē demo-
nū p̄ncipis inquit **A**nthonius. et ingētia
sepe ut dixi p̄mittēs. impietas⁹ sue defurit
lingua magniloqua. de q̄ dñs triumphauit
ad **J**ob dicēs. **A**rbitrat̄ enim ferrū ut pa-
leas. eramentū ut lignū putridū. maiora ut
terrā. tartari p̄fūdū tanq̄ captiuū estima-
bit. abyssum ut de ā bulatorū. **P**er p̄p̄he-
tam qz increpat dicens. **P**ersequēs p̄pre-
bendam. et omnē orbem terraz manu mea
ut nidū obtiebo. et ut oua derelicta auferā
Sic iniquus funereas euomēs voces. b̄m
vientiū aliquos frequēter illaq̄at. sed nos
nec eius pollicitatōibus credere. nec minas
formidare debem⁹. fallit em̄ frequēter. ni-
hilqz verū p̄mittit. **N**am si nō mendacia
cuncta loqueret̄. quō talia et tā infinita pro-
mittens hamo crucis ut draco aduincat⁹ a
dño est. et capistrū ligatus ut iumentū. et
q̄si mancipiū fugitiuz vinctus circulo. et
armilla labia p̄foratus nullū offino fidelīū
deuorare p̄mittit. **H**unc miserabil⁹ ut pas-
ser ad ludū irretitus a xp̄o est. nunc comi-
tes suos quasi scorpiones et serpentes cal-
caneo xp̄ianoꝝ substratus genuit. **I**lle quē

vniuersa maria a se deleta plaudebat. ille
 q̄ orbem terrarū manu sua tenere pollice-
 bat. ecce a nobis vincit. ecce me aduersus
 se. phibere nō p̄t disputantē. Cōtēnenda ē
 filioli penitus cum manibz v̄bis sup̄ba ia-
 ctatio. Fulgur ille q̄ lucere se simulat nō ve-
 ri splendor est lumis. s̄ q̄bus arsur⁹ est in
 dicat flāmas. Nā dicto citi⁹ recedēs suaz
 secū refert simulacra penarū. Solēt etiam
 cū modulatōe nōnunq̄ a p̄parētes psalle-
 re. **P**rob. nephas adhuc ⁊ impuro ore sa-
 cra scripturarū eloq̄a meditant̄ frequenter
 legentibz nobis. q̄si echo ad extrema verba
 respondēt. Dormiētes q̄z excitāt ad oran-
 dū. ut toti⁹ noctis somnū eripiāt. Plerof-
 q̄ etiā in monachoz nobiliū habitu coer-
 cent. et pristina q̄bz p̄scij sunt pctā imputāt
 sed spernēde sunt eoz increpatōes: ⁊ āmo-
 nitōes ieiunādi: vigiliarū q̄z fraudulenta
 suggestio. **O**bid em̄ familiares nobis spe-
 cies assumūt: ut affinitate v̄tutū nocentes
 facilius virus interlerāt: ⁊ innocētes quos-
 q̄ p̄ speciē honestat̄ elidant. **I**mpossibile
 postea durit̄q̄ b̄ studiū p̄dicāt. vt dū one-
 rosū esse videt̄ qd̄ ceptū est: ex despatōe
 tediū: ⁊ ex tedio succedat ignauia. **I**dcir-
 co p̄p̄ta missus a dño luctuosa denūciās
 sublimi voce dicebat. **V**e illi q̄ potat prim-
 suū subuersione turbida. **O**m̄s em̄ exhor-
 tamēta de p̄uatoria sunt itineris qd̄ ducit
 ad celū. **I**dcirco cū venisset domi-
 nus ad terras ⁊ v̄a de eo demōes inuiti p̄-
 dicarēt. **V**e em̄ dicebāt. tu es xp̄us fili⁹ dei
 viui: vociferantiū ora claudebat q̄ vincas
 hōim linguas soluebat. ne cū p̄conio veri
 pueritatis venena miscerēt. ⁊ ut nos eius
 exēplo. etiā si p̄futura suaderēt i nullo his
 p̄modaremus assensum. qz p̄fecto nō con-
 gruit post libertatē a dño p̄cessām: ⁊ scriptu-
 rarū p̄cepta vitalia a diabolo vinēdi cape-
 silia. qui suuz deserēs ordinē sacri xp̄i te-
 merauit imperiū. **P**ropterea etiā dñs euz
 de scripturis loquentē iubebat tacere. quia
 peccatori dicit de⁹. **Q**uare tu enarras iusti-
 cias meas. et assumis testamentū meū per
 os tuū. **O**m̄ia demones simulāt. colloquū-
 tur sepe cū fratribz. sepe cū turba incōditos
 excitant sonitus. **N**an⁹ applaudūt: sibilāt

insipiēter cachymāt. ut vel in p̄icto pecca-
 ti xp̄ianū pectus introeāt. **C**ūq̄ ab vniuer-
 sis fuerint repulsi ad extremū debilitatē su-
 am lamētatōe testant̄. **E**t dñs qd̄ q̄li de⁹
 ⁊ sue p̄sci⁹ maiestatis obmutescere his im-
 pabat. **N**os autē vestigis sctoz inherentes
 eandē gradiamur viā q̄ memoratas subri-
 lius fallacias p̄uidētes canebāt. **C**ū p̄hste-
 ret aduersum me pctōz obmutui ⁊ hūilia-
 tus sum: ⁊ filii a bonis. **E**t iter⁹. **E**go do-
 tanq̄ surd⁹ nō audiebā: et tanq̄ mutus n̄
 ap̄iens os suū. factus sum ut hō nō audies
 xp̄us silentiū impauit ut nos dyabolo ni-
 hil credamus ⁊ vincim⁹. **S**i orare p̄cellit
 si ieiunia suadēt. nō ex eoz nos monit⁹. s̄
 ex n̄a p̄suetudine dirigamus. **D**eniq̄
 etiā si irruentes mortē nobis intētare vide-
 ant̄. irridendi poti⁹ sunt q̄ timēdi. qz cum
 sint debiles minant̄ cūcta nec faciūt. **H**ec
 qd̄dem de istis iā trāsitorie dixisse me memi-
 atamē eadē nūc explicāda sunt lati⁹. qz n̄
 mediocrē affert repetitio cautelā. **A**d-
Adueniēte dño destructus est inimic⁹: et
 om̄e penitus ei⁹ robur elanguit. **P**ropter
 qd̄ pristina v̄tutis memor q̄li tyranus iam
 lenescēs: cū tuisse se videat in p̄niciē grassa-
 tur humanā. nec tñ p̄t firmū deo pct⁹ cogi-
 tationū ⁊ ceterarū fraudū arte p̄uerrere.
Nā luce clari⁹ est qn̄ aduersarij n̄i cū nec
 hūana carne sint septi ut causari valeāt. idē
 circo nos a se n̄ posse separi. qz clauso ostio
 introire nō valeāt. **E**t reuera si fuissent b̄
 fragili corpore colligati: obseruato introi-
 tubidē negare accessus. **C**ū autē vt dixi-
 mus b̄ impedimento sint liberi ⁊ obstructa
 penetrēt. atq̄ in oī licent̄ volitēt aere ma-
 nifestū ē. ob eneruatōem eozū p̄manere ec-
 clesie corp⁹ illesū. **D**eniq̄ satellites impij
 cū p̄ncipe suo dyabolo quē saluator in euā-
 gelio homicidā et p̄em malicie ab initio fu-
 isse firmat. nobis aduersum se dimicātibz
 fortiter nullo mō cessissent si potestas eozū
 nō fuisset ablata. **N**ā si mētior: cur nob̄ sa-
 thanas parcis q̄ vbiq̄ discurreis. **C**ur qui
 nullo clauderis loco aduersū te viuentiū
 ⁊ disputantiū nō potes laabe factare p̄stan-
 tiam. **S**ed fortasse nos diligis q̄s quotidie
 conaris obzuerē. aut credibile est te esse bo-

nitatis magistrū. et fauere magis optimis
 q̄ nocere. Et q̄d tam carū tibi p̄t esse q̄ le-
 dere maxime eos q̄ tuis sceleribz viriliter
 repugnāt. Im q̄d scriptū est. qz abominatō
 est pietas peccatori. Quis tā secunduz ad
 maliciā possidet pectus. q̄s tam meditates
 implere conat̄ infidias. Scimus te impu-
 rissimū cadauer. Scimus qz idcirco viui-
 mus xp̄iani. et cōtra te nobis est secuta cō-
 gressio. qz infirmatus es a dño. **I**ō de tuis
 pfoderis iaculis. qz mīnatōem tuā nō seq̄-
 tur effectus. **Q**si fallimur. cur cū terro-
 re simulato. cur cū magnitudine corporum
 nostrā aggredieris fidē. **S**i voluntatē seq̄-
 ret̄ possibilitas: rātū tibi velle sufficiat. **I**s
 enim potētie mos est. nō extranea fallacie
 argumento p̄quirere. sed sua v̄tute p̄plere
 q̄d cupiat. **E**t nunc dū theatrali mutatōne
 formatū quasi rudem infantia scenica nite-
 ris simulatōne deludere. exhaustas vires
 manifestius pbas. **N**ūquid nam verus il-
 le angelus p̄tra assyrios missus a dño. aut
 p̄plorum eguit societate. aut sonitus q̄siuit
 aut planus. et nō potius tacitā exercēs po-
 restatē centū octogintaquinqz milia hostiū
 sermōe velocius iuxta iubentis dñi p̄stra-
 uit imperiū. **V**os q̄ cū fragiles litis viri-
 bus. p̄petu? vos p̄seq̄tur interitus. **A**n di-
 cet aliq̄s. **C**ur dyabolus egrediēs b̄i Job
 omnē in ruinā impulit domū. **C**ur ei? opi-
 bus penitus dissipatis. parietū quoqz fun-
 damēta subuertēs vñū numerose sobolis
 coaceruauit sepulchrū. **C**ur ip̄m ad extre-
 mū diri vulneris nouitate p̄cussit. **Q**ui B
 opponit audiat e diuerso. nō dyabolū potu-
 isse B sed dñm. a q̄ potestas aduersum nos
 dupliciter dat. vel ad gl̄iam si pbamur. vel
 ad penā si delinq̄mus q̄n potius ex B anim-
 aduertat. nec p̄tra vñū q̄dem hōiem dya-
 bolū q̄c̄q̄ potuisse si nō p̄tatem accepisset a
 dño. **N**ullus em̄ q̄d sue ditōnis est ab alio
 dep̄cat. **S**ed q̄d iob memoroz. quē nec ex-
 peditū potuit vincere. **N**ec p̄tra iumēta q̄-
 dem eius: et p̄ones. nec p̄tra fures. sine con-
 cessu dei p̄p̄riū robur exercuit. sicut i euan-
 gelio scriptū est. **D**emonēs aut̄ rogabant
 eū dicētes. **S**i eijcis nos mitte nos i gre-
 gem porcōz. **Q**uō igit̄ q̄ porcōzū exp̄tūt

mortēs: imaginē dei hōiem: et tam carū cō-
 ditōri animal suo valebūt iure puertere.
Magna dilectissimi aduersuz de mo-
 nes arma sunt. vita sincera: et intemerata
 ad deū fides. **C**redite mibi expto. p̄time-
 scit latbanas recte viuentiū vigiliās. orōes
 ieiunia. māsuētudinē: voluntariā paup̄tra-
 tem. vane glorie p̄temptū. b̄ūilitatē: mise-
 ricordia. ite dñatuz. **E**t p̄cipue purū erga
 xp̄m amorē. **N**ouit teterrimus coluber ex
 p̄cepto dñi sub iustozū se iacere vestigijs. q̄
 ait. **E**cce dedi vobis p̄tatem calcare sup̄ p̄-
 pentes et scorpiones. et sup̄ oēm v̄tutē ini-
 mici. **S**i aut̄ et diuinationē se habere
 simulatēs venturos fr̄es nūciauerint. et af-
 fuerint quos venire p̄dixerāt. nec sic fides
 est p̄mendanda mēdacibz. **O**b id em̄ p̄ces-
 sere venientes. ut credulitas sibi paref̄ ex
 nūcio. et postea aditus ex credulitate falla-
 cie. **V**erū in hoc nullū xp̄iano d̄z esse mi-
 raculū. cum nō tantū q̄ leuitate nature per-
 cūcta discurrūt valeant p̄uenire ḡdiētes.
 sed hōies quoqz equozū velocitate p̄uecti
 nūciant affuturos. **N**on em̄ ea q̄ nōdū fie-
 ri cepta sunt referūt. qz dñs solus p̄sci? est
 futuroz. sed quoz p̄spiciūt in actu initiū-
 eoz sibi tanq̄ fures apud ignaros vendi-
 cant norōem. **N**ā quātos nūc putatis qui
 possunt velocitate puerili istū ceptū nō? q̄
 p̄tra se p̄mones ante relatū alicui? hic posi-
 ti lōge manentibz indicare. **Q**uō vobis per-
 spiciū fieri p̄t exēplis. **S**i q̄s a thebayde
 aut alicuius regionis oppido ceperit p̄fici
 sci. et hūc demones in itinere viderint am-
 bulantē p̄nicitate memorata p̄nt p̄dicere
 venientē. **I**ta et de nyli inundatōe solenni
 cū multas in ethyopia viderint pluuias.
 e q̄bus fluuius intumescēs vltra aluēū flu-
 ere p̄sueuit. p̄currētēs ad egiptū nūciāt am-
 nis aduentū. **H**oc aut̄ et hōies si illis cele-
 ritatis esset tanta natura facile nūciarent.
Ut enim speculator b̄i David ad v̄ticez
 loci celsioris ascendēs prior q̄ h̄ij q̄ in ter-
 ra erant. p̄spiciēs veniētes. nō q̄dam incer-
 ta de futuris. sed de his qui venire ceperant
 nunciabat. sic et demones cura p̄uigili oīa
 p̄siderātes rapido curiū sibi nūcē nunci-
 ant. **S**z si forte p̄tigerit ut dei nutu ad finē

Folium

cepta nō veniāt. **B** est, si aut viator e media
regrediat via. aut suspēsis nubib⁹ aq̄ ad al
tum celi cardinem deferañt. tūc decipiēt/
um vna cū credētib⁹ error aperit. **H**ec gē/
tilitatis fuere p̄cipia. his p̄lagatorū volis
apud delubra demonū quondā credeban̄t
oracula que aduentu dñi nostri ih̄u xp̄i in/
dicto silentio obmutuerūt. suosq̄ p̄didere
captiuos. **Q**uis rogo medicus ex obp̄nati
one morborū cū anime esuātis incendiuz
de venarū pulsu leui digitorū scrutañt atq̄
ctu diuinā arbitrañt habere noticiā. **Q**uis
gubernatorē nauigatōis sue viā inter celi
sidera req̄rentē maiestatis omine venerañt.
Quis agricolā de aridis estatis feruorib⁹
aut de h̄yemali aquarū largitate vel frigo/
re disputantē nō potius ex peritia laudat.
q̄ dei p̄secrata nomine. **U**erū ut conceda/
mus paulisp̄. si vera demones nūciarēt. re
spondete mihi. **Q**uis fructus est nosse ve/
niētia. **N**ūqd̄ aut sciēs hec aliq̄n laudatus
aut punitus est nesciēs. **I**n **B** vnusquisq̄
sibi p̄pat seu tormēta seu gloriā. si vel negli
gat scripturā mādāta vel faciat. **N**ullus
ob id nostrū hāc arripuit vitā. ut habeat
p̄scientiā futurorū sed ut p̄ceptis dñi obe
diēs amicus incipiat esse de suo. **C**
Curandū est nō p̄scire q̄ veniūt. sed imple
re que iussa sunt. nec institutōib⁹ bonis hāc
flagitare mercedē. cū magis debeat⁹ vi
ctoriā p̄ diabolū ab auxiliatore dño postula
re. **S**ed si forte aliq̄s hoc libenter assumit
vt futura p̄gnoscat habeat purū cor. quia
credo aīam deo futentē si in ea p̄seueraue/
rit integritate q̄ renata est plus scire posse
q̄ demones. **T**alis erat aīa helisei q̄ alijs
incognitas vtutes videbat. **N**unc iam
ceteras vobis demonū explicabo fallacias
Solēt nocte veniētes angelos dei se finge
re. laudare studiū. mirari p̄seuerantiā. futu
ra p̄mia polliceri. **Q**uos cū videritis tam
vos q̄ domos v̄ras crucis armate signacu
lo. ⁊ p̄festim dissoluent in nihilū. q̄ metu/
unt illud tropheū in q̄ saluator aereas ex
poliās vtutes eas fecit ostētui. **S**olēt eti
am varijs saltatiōib⁹ mēbra torq̄re et n̄tis
p̄caciter offerre se visib⁹. ut mentē pauore
et corpus horrore p̄cutiāt. **S**ed ⁊ in **B** fi

des deo tuta fugat eos q̄si infirma ludibris
Nō est aut difficilis bonorū spūuz malorū
q̄ discretio. q̄ sic deo tribuēte p̄adiñt. **S**an
ctorū angelorū amabilis et trāq̄llus aspe/
ctus ē. q̄ nō p̄tēdunt neq̄ clamabūt. neq̄
aliq̄s audiet vocē eorū. verū tacite leniter
q̄ p̄perātes gaudiū ⁊ exultatiōem. fiduciaz
peccatorib⁹ infundūt. **S**i q̄dem cū illis est
dñs q̄ est fons et origo leticie. **T**ūc mēno
stra nō turbida sed lenis et placida angelo
rū luce radiañt. tūc aīa celestū p̄miorū aul/
ditate flagras e fracto si posset hūani cor/
poris domicilio et mēbris exonerata mor/
talib⁹. cū his q̄s videt abire festinat ad ce/
lū. **H**orū tāta benignitas est. ut si q̄s p̄ p̄di
tōe fragilitatis hūane miro fuerit eorū ful
gore p̄territus. omnē p̄tinuo ex corde au/
ferat metū. ita **G**abriel cū **Z**acharie loq̄
ret in tēplo. et angelū cū diuinū v̄ginis par
tū pastorib⁹ nūciarēt. et q̄ dñici corporis age
bant excubias. securis videntū se mētib⁹
ostēdentes ne metuerēt impabāt. **N**etus
essē nō t̄m ex pauore animi q̄ntū ex magna
rū rerū sepe p̄cutit aspectu. **P**essimorū vero
vultus truces. sonitus horre di. sordidi co
gitatus. paulus motusq̄ indisciplinatorū
adolescentū vel latronū e quibus p̄festim ti
mor aīe sensibus torpor incutit. odiū xp̄ia/
norū. monachorū meror. tediū suorū recor
datio. et metus mortis. cupido neq̄cie. las
situdō vtutis. cordis hebetatio. **S**i igitur
p̄ timorē horrore p̄cepto successerit gau/
diū. et ad deū fiducia atq̄ ineffabilis cha
ritas venisse sciamus auxiliuz. q̄ securitas
aīe p̄ntis maiestatis indicū est. **S**ic nāq̄
⁊ abrahā p̄tarcha videns deū gausus ē.
⁊ **J**ohānes cū mariā supuenisse sentiret.
q̄ in sacri v̄tris hospicio vniuersitatis ge
stabat parentē: exultauit necdū natus i gau
diū. **S**i aut incussa formido p̄mālerit: hos
tis est q̄ videt. q̄m nec refonere nouit. vt
Gabriel pauentē v̄ginez ne timeat iubet.
Et sicuti pastores nūcio p̄solati sunt. q̄nim
mo pauore duplicat: ⁊ vsq̄ ad p̄fundā im
pictatis foueā. ut sibi hoīes p̄sternant: im
pellit. **E**xinde misera gētilitas dñice inter
dictōis ignara falso demōel deos opinata
est. xp̄ianorū aut p̄pos his fallacijs irretiti

non passus est dñs. q̄ dyabolū in euāgelio
audacter sibi principatū oīm p̄sumētē re/
pulis dicens. **V**ade retro sathanas. **S**crip/
tū est em̄. **D**ñm deū tuū adorabis et illi so/
li serues. **H**orū v̄borū etiā nobis licentia
est tributa. q̄ idcirco locutus est talia ut si/
militudo temptamētorū auctoris n̄ri fran/
gerent eloquijs. **R** **Q**uod q̄ mi cha/
rissimi ammonēo. ut vite magis sit vob̄ q̄
signorū sollicitudo. **N**ullus ex vobis hęc fa/
ciens. aut ip̄e supbia intumescat. aut d̄spi/
ciat eos q̄ facere nō possunt. **C**ōuersatōem
magis scrutamī singulorū. in hac et imita/
ri vob̄ q̄ p̄fecta sunt cōuenit et implere q̄ de/
sunt. **N**ā signa facere nō est n̄re puitat̄: s̄
dñi p̄tatis. q̄ ad discipulos gloriātes i euā/
gelio ait. **R**e gaudeatis. q̄ demōes vobis
subiecti sunt. s̄ q̄ noīa v̄ra scripta sunt in
celis. nomīnū enim libro vite p̄scriptio: te/
stimoniū est virtutis et meriti. expulsio autē
sathane largitio saluatoris est. **U**n̄ bis qui
nō in vite laboribz sed i p̄digijs exultabāt
dicentibz. **N**ōne in tuo noīe demonia eie/
cimur. et in tuo noīe virtutes multas feci/
mus. r̄ndebit dñs. **A**mē dico vobis. nō no/
ui vob̄. discedite a me oparij iniquitatis.
Nō em̄ nouit dñs vias impiorū. **H**oc er/
go magnope postulemus. ut donū spiritu/
um discernendorū mereamur accipere. q̄ p̄m
sententiā scripturarū om̄i sp̄i nō credamus
Voluerā q̄dem iā finire p̄monē et silētiū p̄
mere q̄cumq̄ mee acciderāt puitati. sed ne
putetis me frustra p̄memorasse q̄ euenire
nō possent. idcirco licet insipiēs s̄iā: tñ dñs
qui secrete mētē i inspector et nouit. nō me
causa iactātie: sed v̄ri gr̄a p̄fectus h̄ facere
pauca replica v̄ plim̄is. **Q**uotiens me
nimijs laudibz efferre conati sunt. cū a me
in noīe dñi maledicta recipient quotiēs au/
gmenta n̄li flum̄is futura dixerūt cum a
me audirent. et hoc ad v̄ram q̄d p̄tinet cu/
ram. quotiēs militātes vt milites armati
scorpionibz: equis: teluis: et varijs serpen/
tibz circūdedērūt me. et domū in q̄eram re/
pleuerūt. cū ego ecōtra p̄fallerē h̄ij in curri/
bus et h̄ij in equis. nos autē in noīe dñi dei
nostri magnificabimur. et statim m̄ficorū
dia x̄pi fugabānt. **Q**uodā autē tpe cū ingēf

ti luce venētes dixerūt. venimus **A**nthoni
nēm tibi p̄bere fulgorē. **E**t ego clausis ocu/
lis q̄ lucē dyaboli dedignabar aspiciere ora/
bam. et dicto citius impiorū lumē extingue/
bat. **P**ost mēses autē paucos cū me coraz
p̄fallerēt: et de scripturis sibi met̄ p̄mocio/
narent: tanq̄ surdus nō audiebat. **C**ōmo/
uerunt aliqñ monasteriū. et ego mētē imo/
bili dñm deprecabar. **S**epe strepit. sepe sal/
tatōes. sepe sibilos ingesserūt. et me p̄fallen/
te. sonus eorū in voces flebiles v̄tebat.
S **C**redite mi filioli q̄d diciturus sum
vidi aliqñ dyabolū celsum corpe: q̄ se dei
virtutē et p̄uidentia ausus est dicere. et ait
ad me. **Q**uid vis ut a me tibi donec **A**n/
thoni. **E**t ego spectaculū maximū in os ei/
ingeminās. totū me in eū x̄pi noīe armat/
ingessi. et statim ille p̄cer̄ aspectu inter me
dias manus exoleuit. **F**eunāti etiāz mibi
visus est ut monachus: et panes offerens
h̄ijs sermonibz suadebat ut v̄sceret. et hu/
icaliquid indulgerē corpusculo. **E**t tu inq̄
hō es. et h̄iana fragilitate circūdaris. labor
paululū p̄descat ne egritudo surripiat. **I**li
co luridā faciē serpentis agnouit. et cum ad
p̄sueta x̄pi munimēta p̄fugerē. tanq̄ p̄ se/
nestrā fumul laberēt euauit. **A**uri quoq̄
decipulā mibi in deserto frequēter tetendit
q̄d ideo offerebat. vt aut visu irretiret me
aut tactu vapularet me. **N**ā sepe me a de/
monibz nō denego v̄beratū. **C**anebā autē
sic. nullus me sepabit a charitate x̄pi. **A**d
cuius vocis auditū in seinuicē defurentes
nō meo s̄ dñi fugabānt impio: q̄ ait. **U**i/
di sathanā quali fulgur cadentem de celo.
Hec ergo filioli aplici memor eloquij i me
trāformauit. ut p̄positū v̄m nec demonū
terror. nec aliqua lassitudo dissolueret.

Sed qm̄ ob v̄ram vtilitatē m̄lta
memorādo insipiēs factus sum. huius rei vo/
bis imp̄tri cupio notionē quam v̄ram esse
nullus ambigat audietū. **P**ulsant aliqñ
demō monasterij ostiū egrediēs video ho/
minē enormi subtilitate porrectum caput
vsq̄ ad celū. **C**ū ad h̄ q̄nam esset inq̄rerē
ait. **E**go sum sathanas. et ego. quid in quā
hic queris. respōdit. **C**ur mibi frustra im/
putāt monachi. cur mibi x̄pianorū populū

maledicunt. et ego. **I**uste faciunt. Quis enim frequenter molestantur insidiosis. **A**t ille ait. **N**ihil ego facio. sed ipsi se inuicem turbant. **N**am ego miserabilis factus sum. **R**ogo. **N**one legisti. quod defecerunt inimici framea in fine et ciuitates eorum destruxisti. **N**ullum iam habeo locum. nullam possideo ciuitatem. iam mihi nulla sunt arma. **P**er omnes nationes: circumfusaque prouincias christi pronat nomen. solitudines ipse monachorum stipant choris. **I**psi se quasi tuo tuerentur et me sine causa non lacere. **T**unc ego dei gratiam cum alacritate miratus sic ad eum locutus sum. **N**on tue ditati que nulla est tanta noua et tanta inaudita ascribo sententiam. **N**am cum fallacie caput sis hoc sine medicatio coactus es proferri. **N**e enim ibi tuas funditus surripuit vires. et honore nudatus angelico voluntatis in sordibus. **U**ix dum verba propleuerat. et ille sublimis saluatoris nominatio deiectus est. **Q**ue gratia iam o filioli poterit residere circumstantio. que trepidatio manebit ulterius. **Q**uis vos eorum turbo poterit suellere. **S**ecure sint anime singulorum. non sibi fingant vanas cogitationes. vana discrimina. non aliquis timeat a dyabolo sublatum ad precipicia se posse deferri. **D**ellat omnis anxietas. dominus enim que nos prostravit inimicos manens ut promisit in nobis a varijs nos sathane munuit incursum. **E**n ipse dyabolus que hinc cum suis satellitibus exercet astutias. nihil se posse christiana nos fatei. **I**am cure christianorum et monachorum sit. ne pro eorum inertiam vires demonibus prebeant. **N**am quales nos et nescias reperint cogitationes tales se nobis prestare consueverunt. **E**t si quod in pectoribus male mentis et pauoris semen inuenerint. quasi latebras que deserta obsident loca ceptos cumulat timores. et crudeliter imminentes infelicem puniunt animam. **S**i autem alacres fuerimus in domino. et futurorum bonorum cupido nos succederit. si spiritus omnia manibus dei committamus. nullus demonum ad expugnandum valebit accedere. magis autem cum munita in christo corda prospexerint profusi fuerunt. **I**ta et Job firmatum in domino dyabolus refugit. et infelicissimum iudam expoliatum fide vinculis captiuitatis innexuit. **U**na est ei ratio vincendi inimicum. leticia spiritualis et anime dominum spiritus cogitatis iugis recordatio. que demo-

num ludos quasi fumum expelles prosequitur aduersarios potius quam timebit. **N**on est enim nescius sathanas ignis futurorum et est natus gehene copiosa nouit incendia. **S**icut mea iam claudat oratio illud in fine commemoro. **U**el cum aliquid qua se vobis obtulerit visio audacter requirite quod sit ille: et vnde venerit. ac sine mora si scriptorum fuerit reuelatio angelica consolatione timor et terro in gaudium. **S**i vero dyaboli fuerit oblata temptatio fidelis anime per circumstantibus euanescent. quod maximum est securitatis indicium interrogare quoniam est et vnde. **S**ic et nauis filius auxiliatoris sui interrogando cognouit. nec danielis percontantem latere potuit inimicum. **P**ostquam Antonius vicendi finem fecit. letatibus circumstantibus in alijs virtutibus cupido exardescerebat. iam alijs infirma refouebat fides ex aliorum mentibus false opinionibus pellebat. ex aliorum sensibus inani terrore pellebatur accessio. simulque cum iam demonum insidias stemneret mirabantur in Antonio tantam gratiam spirituum discernendorum quam domino tribuente preceperat. **E**rant igitur in monte monasteria tanquam tabernacula plena diuisis choris pro allentium: legentium: orantium. tantumque ieiunandi et vigiliarum ardore circumstantibus mentibus sermo eius afflauerat. ut future spei auditate ad charitatem mutua et misericordias indigentibus exhibendas iugis studio laboraret que infinitam regionem quandam et oppidum a mundana peruersitate seinceps. plenum pietatis atque iusticie videbant incolere. **Q**uis tantum monachorum agmen aspiciens vitile illum procorum die certum cernens. in quo nullus nocens. nulla tractatio susurrionis. sed multitudo abstinentium et certamen officium erat. non in hac stati erumperet voce. quam bone domus tue iacob. tabernacula tua israel. tanquam nemo obumbratis tanquam paradisus super fluuios. tanquam tabernacula que fixa sunt a domino tanquam cedi circa aquas. **N**on hec ita gerunt. quibus indies breue vite studium cresceret. **A**ntonius mansuetum in celo positum recordans. et patris vite despiciens inanitate. quasi prua essent quecumque iam gesserat se patris a fratribus instituebat. **E**t cumque eum sine cibum sine somnum indulgere corpusculo aut alias nature necessitates cogere huiusmodi perfectio miro afficiebat pudore quantaque

aie libertate modici carnis termini coerce-
rent. **N**ā frequenter cū fratrib⁹ sedēs a cibo
q̄ fuerat appositus mēoria esce spūalis ab-
strahēbat. **E**debat tñ utpote hō. sepe solus
sepe cū fratrib⁹. **E**t cū hec mītra ut p̄dixi
ageret. cum p̄fusione anie adhibendaz ma-
gnope corpi diligentia p̄suadebat dicens
nec corpus esse penitus enecādū ne opatō
p̄tra voluntatē creatoris dissolueret. ⁊ ob
id omne studiū aie p̄ferendū. ne vicis su-
para corpeis ad eternas inferni tenebras
truderet. q̄nimmo indultū sibi p̄pter alte-
ros in carne impium vindicans domiciliū
suū. ut ap̄ls paulus ad tercū celū subleua-
ret. **A**fferēbat h̄ a saluatore p̄ceptū in q̄ ait
Polite solliciti esse corpi qd vestiamī ⁊ ne
q̄sieritis qd manducetis aut qd bibatis. qz
hec gentes q̄rūt. v̄t aut p̄ nouit q̄ indige-
tis h̄is oibus. **Q**uerite q̄ primū regnū dei
⁊ iusticiā ei⁹. et hec oīa adijcient vobis
His reb⁹ trāfact⁹ cū p̄secutio impīss-
lima maximiani furore vesano vastaret ec-
clesiā. sc̄tis martirib⁹ alexandriā p̄ductis
relicto et ip̄e monasterio secutus ē futuras
xp̄i victimas dicens. **P**ergam⁹ ad glorio-
sos fratrū triumphos. ut aut ip̄i p̄grediamur
aut spectemus alios p̄liātes. **E**t amore q̄-
dē iā martir erat. h̄ cū tradere se vltro nō
valeret et sociari p̄fessorib⁹ in metallis vel
in carceribus p̄stitut⁹ magna cū cura ⁊ li-
bertate ingrediētes ad iudicē exhortabā.
ne terrore impiorū subacti dñi negarent.
Iāq̄ snia coronatos. exultās q̄si ip̄e vicis-
set. v̄l q̄ ad locū felicis sanguis p̄lequeba-
tur. **Q**uāobrē motus iudex ob **A**nthonij
sociorūq̄ eius p̄stantiā p̄cepit nullū penit⁹
monachorū aut obfuarē iudiciū aut in ciui-
tate p̄sari. **E**t ceteris q̄dem oibus i illa die
placuit abscondi. **A**nthonij autē impanidus
neglecto p̄secutoris impio lauit expenditen-
id ē scapulare suū. **E**t alia die stans in q̄dā
eminētī loco cādente p̄cinctus veste p̄cedē-
tē iudicē suo. puocabat aspectu. flagrās cu-
piditate martirij. ostēdebatq̄ nobis p̄tem-
ptorē penarū. et mortis in xp̄ianis animuz
p̄seuerare debere intantur. ut p̄tistaret. qz
volēti pati. p̄ dei nomine martirij nō daba-
tur. **S**ed dñs qui suo gregi p̄abat mḡm ⁊

namē anthonij. ut institutio sicuti factum
est monachorū. nō solū oratōne eius sed ⁊
consp̄ctibus firmaret. **N**unq̄ tamē a cō-
fessorum vestigijs separatus est: quin ma-
xima circa eos cura et c̄baritatis vinculo
colligatus magis carcerē patiebā exclusus
Postq̄ aut p̄secutōis turbo defluerat ⁊
btō ep̄o **P**etro iā ob martirij gl̄iam coro-
nato: ad pristinū monasteriū regressus est
quotidianū fidei ac p̄sciētie martirij mere-
bat. ac rioribus se ieiunijs vigilijsq̄ p̄fici-
ens. vestimēto alicino intr̄secus: desuper
pelliceo vtebat. nunq̄ corpi lauās. nunq̄
a pedibus sordes abluēs. nisi cū p̄ aq̄s trā-
sire necessitas p̄pulisset. **N**ullus deniq̄ an-
thonij corpus nudū anteq̄ mōreret vnq̄
vidit. **Q**uodam autem tēpore cuz
ab omniū se amouisset oculis. et clauso mo-
nasterio neminem omnino susciperet. mar-
tinianus militum p̄positus: cuius filia im-
mundi spiritus infestatōnibus quatiēba-
tur. pullans ostium obsecrabat ut suo pi-
gnori subueniret. et exiens deum pro filia
deprecaretur. **T**unc ille aperire quidē mi-
nime voluit. prospiciens vero desuper ait.
O homo quid meū p̄scis auxiliū. **M**or-
talis et ego sum: et tue socius fragilitatis.
Si autē credis in xp̄m cui deseruio vade
⁊ fm̄ fidem tuā ora deum: ⁊ sanabit filia
tua. **C**onfestim ille credens abiit. ⁊ inuoca-
to ibi filiam reduxit incolumem. **M**ulta
et alia mirabilia per illum dñs opatus est
et merito. qui enim. p̄misit in euangelio: pe-
tite et dabit vobis inuento qui eius gratiā
mereret accipe suam potentiam nō nega-
uit. **N**am plures p̄secutorū ante monaste-
rium eius clauso introitu dormiētes. fidei-
libus p̄ eū ad xp̄m p̄cibus curabant. **H**ec
illi multitudo venientium desideratam sol-
itudinem auferens tedio fuit. **M**
Metuens itaq̄ ne signorū copiosa concef-
sio aut suos animos extolleret. aut alios
plus de se q̄ videbant in ip̄so cogeret esti-
mare. ad superiorem **T**hebaydem perge-
re cogitauit. vbi nullus eum agnoscerz. **E**t
a fratrib⁹ acceptis panibus sedebat super
fluminis ripā trāsitu nauis obseruās. **N**o-
lo talia cogitāte vox ad eū desup̄ facta est.

Anthoni q̄ p̄gis et q̄re. **A**t ille intrepide q̄
 si p̄ueta voce loq̄ntis agnosceret respōdit.
Qm̄ nō sinūt me q̄scere p̄p̄i. idcirco ad su
 p̄iorē t̄bebaydē ire optimū duxi. p̄cipue q̄
 ea erigor q̄ p̄tutē mee pusillanimitatē ex
 cedūt. **E**t vox ad illū ait. **S**i ad t̄bebaydē
 vadas. et ad pastozalia ut cogitas: p̄gas.
 maiorē ac duplicē sustinebis laborem. **S**i
 autē de q̄scere cupis vade nūc ad interiorē
 desertū. **C**ūq̄ anthoni diceret. et q̄s mihi
 locū auū poterit oñdere. ignarus em̄ sū lo
 corū. **C**onfestim ei vox q̄ loq̄bat̄ saracenos
 indicauit. q̄ mercādī gr̄a ad egiptū venire
 p̄suerāt. his appropinq̄ns anthoni ro
 gauit ut se p̄iter adducerēt ī desertū. **N**ul
 lus obnūsus est. sed tanq̄ a deo missum co
 mitē suscipiētes amplexi sunt e⁹ societate
Tribus autē diebus et noctibus itinere p̄fecto
 inuenit montē valde excelsum. ad cui⁹ radi
 ces fons aq̄ dulcis labebat. et cāpus haud
 magnus totū ambiēs montē q̄ palmis p̄
 paucis: et his neglectis p̄situs erat. **H**unc
 anthonius locū q̄si a deo sibi offerret̄ aple
 rus est. **I**s em̄ erat quē sibi ad flumis ri
 pam sedēti q̄ loq̄batur oñderet. **E**t pri⁹ q̄
 dem accipiēs a comitibus panes solus remā
 sit in mōte. nullo alio cum eodē p̄uerfante.
Quasi p̄p̄riā em̄ domū agnoscel̄ habebat
 locū illū. **S**araceni quoq̄ videntes ei⁹ fi
 duciā optato p̄ eū trāsitū panes eidē cū le
 ticia deferebāt. necnō palmarū licet medi
 occi attamē aliquātō solatio refouebat. **E**
Exinde cū fratres agnito loco tanq̄ ad pa
 trē filij sollicitē alimēta trāsmittēt. videl̄
Anthonius q̄ ob suū refrigeriū mlt̄s one
 rosus labor indiceret. et parcēs etiā ī hoc
 monachis rogauit vnū de adueniētibus: ut
 sarculū sibi bis acutū cū frumento defere⁹.
Quibus allatis circūiens montē haud gn
 dem culture aptū reperit locū. ad quē dirina
 ta aq̄ desup poterat influere. ibiq̄ semiauit
 atq̄ exinde annuū sibi panē laborās gau
 debat q̄ sine cuiusq̄ molestia ex p̄p̄rijs ma
 nibus viueret in deserto. **S**z cū rursus etiā
 illuc q̄dam venire cepissent misert⁹ est lass
 tudini eoz. et olus in quo terre cespice co
 luit. ut post asperū iter aliq̄n veniētes sola
 tio refouerent. hoc fratrū fuit refrigerium

et puulā messē quā bestie q̄ p̄pter aquā il
 luc adueniebāt depaste sunt. e q̄bul vnā ap
 p̄tendens dixit oībus. **C**ur me leditis. nihil
 a me lese. **A**bite. et in noīe dñi ne huc ap
 p̄p̄ietis vltorius. **Q**uis nō credat post
 hāc denunciatoēz q̄si timētes. nunq̄ illuc
 bestias p̄pinq̄sse. **S**ic anthoniū impene
 trabilia montū et deserti intestina captiātē
 orōib⁹ etiā dedito. introēntes frēs magnis
 vix p̄cibus extorserūt. ut oliuas et legumen
 et oleū. q̄d p̄ mēses aliquot misrabāt dig
 tet accipe. et semili modicū laxaret etati.

B **U**rob nephas quātas ibi p̄uer
 sans exptus est luctas. vixē fm̄ q̄s scriptū
 est. nō illi aduersus carnē et sanguinē fuit
 se colluctatōem. sed aduersus p̄cipat⁹ et
 p̄tates. ab hijs q̄ ad eū ingrediebant̄ agno
 uimus. **I**llic enim tumultus et voces p̄p̄i
 armozq̄ sonitus prolixus plenū montē de
 monū multitudine se vidisse referebāt. ip̄z
 etiā q̄si p̄tra inimicos palā resistētē et for
 titer colluctantē. **Q**ui tñ et aduenientes
 suo refouebat hortatu. et flexis genibus ar
 misq̄ oratōnuz omnē satbane p̄sternebat
 exercitū. **A**dmiratōe plane dignū est
 in tā immani solitudine vnū boiem. nec de
 monū q̄tidianas expanisse p̄gressionē. nec
 tantarū bestiaz q̄drupedū siue reptilū di
 uerse cessisse feritati. **I**uste david cecinit.
Qui p̄fidunt in dño sic. mons syon nō cō
 mouebit in eternū. **I**mmobilē et trāq̄llam
 retinens animi firmitatē et demōes fuga
 bat: et feras sic scriptū ē secū pacificabat.
Sz et dyabol⁹ ut sup̄dicit⁹ p̄p̄eta ait ob
 uas eū frendebat dētibus suis. et ille saluato
 ris auxilio ab vninetis tūc p̄senerabat in
 sidijs. **Q**uadā autē vice cū puigili cura
 obsecraret dñm. tātōs in monasteriū eius
 bestiarū greges coaceruauit. ut omēs here
 mi belual circū se aspiceret. **Q**ue cū rictu
 oris morsū corpi mimitarent: intellexit bo
 stis astutias. dixitq̄. **S**ia dño ī me vobē
 tributa licētia: deuorate p̄cessum. si autē de
 monū huc venistis ip̄p̄u q̄ntotū abite. q̄
 xpi famul⁹ sum. ita factū ē. et cū in bē⁹ voce
 oīs bestiaz mltitudo q̄si maiestatis verberē
 cedere⁹ aufugit. **N**ō mlti p̄ hoc fluxerāt
 dies. et alia q̄z cū eodem hoste certatio.

Operante illo: nā sp ut venientibus p̄his q̄
sibi detulerāt aliq̄d munusculū rependerz.
laborabat: traxit q̄dā sportelle quaz terebat
triciā siue funiculū. Ad cui⁹ motū exurgēs
vidit bestia pubetenus hūanam faciē p̄ferē
tem. que exinde in asinā finiebat. **P**⁹ cu⁹
ius aspectū vexillū crucis in frōte suo pin⁹
gens: hoc tantum ait. Xpi seruus sum. si ad
me missa es nō fugio. Nullū in medio spa
ciū: et statim in forme pdigiū. dicto oci⁹ cū
satellitū turba fugit et in medio cursu ruēs
extinctū est. Illa aut̄ explosi morz atq̄ ene
cario pdigij demonū erat p̄munis interi⁹
tus. q̄ omni studio laborātes anthoniū a d̄
serto deducere nō valuerūt. Mirādis pl⁹
mirāda succedūt. **N**on grāde post
ista tpus excesserat. ⁊ tantaz victoriāz hō
fratū p̄cibus vincit. A monachis em̄ ro
gatus vt eos dignaret̄ inuisere vna cū his
p̄fectus est. impositis camelo aq̄ et panibus
qz nuscq̄ p̄ter monasterij locū ex q̄ hauserāt
potalis aq̄ p̄arentē viam repiebat. Verū
in medio itinere bibendi subsidia defecēt.
Ardor nimius: estus intolerabilis: mortē
cūcta imitant. Circūeunt: ⁊ querūt salti
collecta pluuijs lacunā: nihil. p̄lius reme
dij nihil occurrit penitus ad salutē. Came
lus q̄si piturus. et ip̄e estuās dimittit: estu
ans pectus exurit. et litis desperatōne fer
uescit. Nouit senē fratū p̄mune discrimē
⁊ vellem̄ ētissime p̄tristatus ingemuit. De
binc ad solita p̄cū auxilia p̄fugiēs paululū
ab eis secessit. ibiq̄ genubz fixis supplices
manus tetēdit ad d̄m. Nec mora: et ad
primas rogātis lacrimas: in orōis loco fōs
ebullies erupit. ibiq̄ extincta siti: ⁊ aren
tia mēbra refecta sunt. et plenis vtribz in
uentū potant camelū. Ita ei casu enegerat
vt camelus errās p̄ heremū. d̄n funiculū
trahit in quodā lapide eiusdē alligatōe fu
niculi teneret. Tandē p̄fecto itinere ad
monachos q̄ inuitauerāt puenit. Tūc d̄o
q̄si patri omnes obuiā currūt. et honorifi
co salutatu in osculo ei⁹ et amplexus certa
tim riuunt. Proposito feruētī gaudet An
thomus. ⁊ letantibus de aduētū suo cūctis
q̄si exenia de mōte portās. spiritualia impar
tīt alimēta. Laudat vterq̄ studia. hortatur

nouoz. Sororem quoq̄ iā vetulā ⁊ ginez
videns. et aliarū puellarū magistrāz: mira
exultatōe suscollit. Exinde quasi diu abes
set ab heremo rursū festinauit ad montē

Plurimis iam ad illū venientib⁹
cum etiā vtrati a demonib⁹ malo necessita
tis coacti: auderēt deserta penetrare. quos
ille p̄solans et monachis in p̄mune p̄cipiā
ens aiebat. Credite in hiesum fideliter. mē
tem a malis cogitatōibus. carnē ab immū
dicijs seruate purā. ⁊ iuxta eloquia diuina
ne seducamini in saturitate v̄tris. **O**dite
vanā gloriā. orate sepissime. psallite vel
pere et m̄ne ⁊ meridie. et mandata scriptū
rarū reuoluite. Recordamini gestozū que
sancti quib⁹ fecerūt. ut exēpli memoria ani
mam incitet ad virtutē. refrenet a vicijs.
Suadebat etiam iugi meditātōe retinen⁹
di apostoli sermonē quo ait. Sol nō occi
dat super iracundiā vestrā. Non tantū au
tem sup iracundiā solem occidere nō debe
re interpretabatur. sed et sup omnia delicta
hominū. ne peccatorū vnq̄ nostroz aut in
nocte luna: aut in die sol testes abscederēt
illius quoq̄ ammonēbat p̄cepti: q̄d dicit.
Diudicate vsmetip̄os et pbate ut rōem
diei noctisq̄ faciētes. si in se delictū det̄: ē
dissent: peccare delisterēt. sin aut̄ n̄: ius et
roz decepisset p̄seuerantes instarent. poti⁹
incepto q̄ arrogancia tumidi aut alios cō
temnerent: aut sibi iusticiā vendicarēt. iux
ta supradicti doctoris eloquiū dicentis.
Nolite iudicare ante tpus. magis debere
eos x̄po: cui soli occulta patent reservare iu
diciū. Multas esse ut scriptū ē vias: q̄ vi
dent hōibus iuste: s̄ fines earū ad p̄funduz
respicere inferni. Sepe n̄ra nō posse nos in
telligere pctā. sepe falli in rōe genozū. aliō
esse dei cūcta cernētis iudiciū. q̄ nō ex sup
ficie cor̄porū: sed ex mentiū iudicat archa
nis. Equū aut̄ esse nos nob̄ p̄pati: ⁊ inuicē
onera nostra portare: vt concessio eramine
saluatori: proprias conscientias nosmetip̄
fos dijudicantes intueremur. Nec nō p̄re
cipiebat magnam esse virtutis viam si sin
guli v̄l obseruaret q̄d gererent. v̄l vnuer
las mentium cogitationes fratribz refer
rent. Non enim posse aliquem peccare cuz

relaturus esset ad aliū quēcūq; peccass; . et subire pudorē in publicū turpia pferendi. Deniq; nullū peccatē corā alio peccare eē si peccet tñ testē vitare peccati. mētri magis et negare et vetus delictū nouo inficiēdi augere delicta. **I**git q̄si sub oculis agētes n̄ris et cogitatu pfundimur et actu si omnia referēda faciam; . multo aut magis si pctā nostra fideliter describentes digeramur in ordinē. **T**ūc n̄o annotatio delictor; frat; videbit oculis. tūc timebimus peccati maculas. p̄scientie ip̄i nos arguent apices. **E**t quō meretricib; mēbra milcentes pfundunt ad p̄sentia ceteror;. ita et nos erubescemus ad l̄tā; scripturas: hec agamus. hāc virtutis gradiamur viā . et corpora mentib; subiugātes p̄niciosas dyaboli p̄teramus insidias. Talib; p̄monib; hor; tamētisq; et venientes ad se monachos incitabat ad studiū . et patiētib; p̄dolebat. pluresq; eorū dñs p̄ Anthoniū liberauit. **N**ūq; tamē aut de incolumitate curato; ē inflatus ad gl̄iam. aut p̄tristatus de obliuiss; ad huc corpib; murmurauit. **M**agis aut eodem sp̄ aio et vultu manēs gr̄as deo referebat. suadens occupatis ut correptionem q̄ v̄rabant patiētius ferret. **N**ō enim anthonij aut cuiusq; hoim oīno hāc esse medicinā. sed dei solius. q̄ et quib; vellet et q̄ vellet tpe daret sanitatē. **I**ta cōsolatōe sua et v̄ratos eq̄nimitē ferre temptatōem et iā liberatos nō sibi sed deo gr̄as referre docebat. **E**rgo autē q̄dam vir ex palestinis q̄ infestissimo demonio v̄rabatur. **N**ā et linguā eius laniabat dentib; et oculor; nitebat lumē extinguere. p̄xit ad mōtem. rogabatq; b̄tūm senē ut p̄ se dñm rogaret. orauit Anthonius. dixitq; ad eum. **G**ade et curaberis. **I**llo incredulo sibi: et violenter ibidē p̄tra p̄ceptū remozātū eadē geminabat Anthoni; dicēs. **H**ic curare nō poteris. egredere et calcata egipto statiz te misericordia xp̄i cōsequer. **T**andē credit et p̄fectus est. ac viso egipto p̄missi onem lenis quā ei dñs orātū reuelauerat. infestatio cessauit inimici. **V**irgo n̄o q̄dā que a tripolitane regionis ciuitate deuenerat. inauditis ac flebilib; morbis laborabat

Et eniz nariū purgamēta. oculo; lacrima aurū putridus humor in terrā cadēs p̄festim in d̄mes v̄tebat. **A**ugebat calamitatē. corpus paralisi dissolutū. oculos q; p̄uersos p̄tra naturā habēs. **H**āc parentes eius deferētes cū ad anthoniū monachos ire didicissent credentes in dñō: q̄ p̄tinacē sanguis fluxū in euāgelio tactu s̄mbrie stare p̄cepat. rogauerūt ut miserabilē filie comitatū susciperēt. **I**llis renitētibus eū vsq; ad anthoniū p̄ducere. remātere pentes foris cū filia debili apud b̄tūm p̄fessorem et monachū paphunciū. qui effossis pro xp̄o oculis sub maximiano p̄secutore tali de bonestamēto corpis plimū gliabat. **P**eruenērūt igit ad anthoniū monachi. **C**ūq; de morbo puelle referre disponderēt. relatōem eorū lenis p̄mo p̄uenit. et oēm debilitat; et itineris vsq; ad sanctū paphunciū: causam q̄si ip̄e interfuisset exposuit. **R**ogātib; autē eū monachis ut pentibus cū filia p̄mitteret ingressus. nō p̄cessit sed ait. **I**te et iuuenietis puellā si nō est mortua curatam. **E**t adiecit. **N**ull; d; ad meā hūilitate; p̄uenire. q; largitio curationū nō est humane miserie: sed ih̄u xp̄i misericordie. q̄ vbi q; in se credentibus p̄stare p̄suevit auxiliū. **Q**uāob; et illa p̄qua petitis suis p̄cib; liberata est. et cū ad dñm orarem ego mibi p̄sentia sanitatis ei; indulta est. dixit. et verba ei; puelle incolumitas secuta est. **N**az exeuntes foras ad b̄tūm paphunciū et filiā sospitē et pentes letos reperunt. **E**t **N**on multū aut post istos dies cū duobus fratrib; introeūtib; ad anthoniū aqua in itinere defecisset et vno siti mortuo alter iaceret in terra mortē expectās. **A**nthonius sedēs in mōte celeriter ad se duos monachos vocauit. q̄ forte ibidē sūt repti. et festinatio p̄cepit ut lagenā aque assumētes inuaderēt iter qd̄ ducit ad egiptū. dixitq; **U**n; e fratrib; huc adueniētibus mō miq̄uit ad dñm. alter si nō cucurrerit; adde. **P**ocei mibi nūc orātū reuelatū ē. **S**ic ait et iuxta p̄ceptum eius monachi festinantes extinctū corp; inueniūt. terra q; id opientes alterū refocillatuz suo iunxerunt comitatū. **E**rat aut spaciū itiner; vni; diei. **F**ortasse

aliquis hoc quærat. cur non antequam moreretur anthonius dixerit. incognitum prius christianus argumento utitur. quod non antonij sed dei fuit iudicium. quod de recedente quam voluit sententia tulit. et de sitiente reuelare dignatus est. hoc tamen in antonio mirabile est. quod in morte remotissimo sedens corde puigili cuncta. perculsa sita domino indicante cognosceret. **A**lii quod rursum in tpe cum sederet in morte et oculos subito redisset in celum vidit nescio quam animam leuantibus in eis occursum angelum ad celum pergere. Cuius spectaculi nouitate stupefactus beatus tunc dixit scilicet choron. orauitque ut sibi rei presertim agtio panderetur. Et statim vox ad eum facta est indens istam esse animam monachi animam: qui Nitria morabatur. Erat autem ammon vir genitum deum quod plenerat a puericia usque ad senectutem in sanctitate vixerat. Itinere quod diebus. xiiij. spacio a Nitria loco in quo sedebat Anthonium diuidebat. **C**onuersus autem eum monachi ammirantem quod venerat deprecati sunt ut eam hilaritatis ediceret. Quibus ait. **N**on do ammon deuisse quem propter frequentem eius ad anthonium premeatum: et propter celeritatem indulgentium ei a domino signorum optime nouerant de quibus etiam hoc unum dicendum est. **N**ecessesse ei fuit aliquando flumem nomine Lycum subitibus aquis inundatum transuadare. rogauitque Theodorum quod cum ipso erat. ut paululum a suo separet aspectu. ne nuditate corporis inuicem uterque aspiceretur. **R**ecessit theodoros. **N**ihilominus ille seipsum eum nudare uelle et uerit. **C**ogitantem autem eum alteram ripam deum diuina transposuit. **R**ursusque theodoros uir et ipse deo deuotus transiens ad senem mirari cepit quod tam velociter flumem transuadasset. **C**um quod nihil humoris in pedibus. nihil in uestibus eius aqua aspiceret. rogauit eum ut tam incredibilem translatorem quasi filio pre exponeret. **N**olente illo dicere quod acciderant. amplexus est pedes eius. iurauitque non se dimissurum prius quam sibi id quod celabat referret. **C**onuersus ergo senex contentiose vincere uolentem fratrem exegit vicissim ab eo. ut nulli hoc autem suam mortem indicaret. atque ita precessus est se subito in alteram ripam fuisse transpositum. neque omnino undis impressisse uestigia. **D**onici corporis huius tamen modo privilegium asserens: et eorum quibus ipse ut aplo

petro donauerat. ut aquarum lenitate humanum corpus insisteret. **D**ecum Theodoros premissio tpe non dixit. post eius mortem retulit. **M**onachi ergo quibus dixerat Anthonius de morte Ammon notauerunt diem. et uenientibus de nitria fratribus post dies triginta sciscitantes repererunt illo die illaque hora dormisse Ammon quod animam eius ferri senex uiderat. utriusque igitur puritatem mentis in anthonio mirati sunt quod rei tam longe geste statim ad eum fuisset plura cognitio. **A**rcelaus quod comes cum eum inuenisset in exteriori morte rogauit ut oraret pro Polieracia publici filia que in laodicia erat admirabili et christo uedita gine. patiebatur enim pessimos stomachi et lateris dolores que ieiunijs nimis uigilijsque protraherat. et erat penitus toto debili corpore. **O**rauitque anthonium: et die que oratio fuerat facta annotauit arcelaus. **R**edit in laodiciam. et inuenit uirginem incolumem. **P**er cuncta tunc die sanitatis reperit tempus medele cum annotatoe agnoscere. **E**t omnes ammirati sunt agnoscetes eo tpe illa a domino fuisse a doloribus liberata. que orans Anthonius. pro ipsa bonitate saluatoris inuocauerat. **S**epe etiam am ad se uenientium turbatum autem dies et menses et causas pre dixit et tpe. **N**am quidam uident diem tamen desiderium. alios imbecillitas. nonnullos obsessa a demonibus corpora protrahebant nemotum unquam ueritatem aut detrimentum laboriosi itineris conquestus est. **R**egrediebatur omnes spiritali cibo pleni. **A**t ille precipiebat non sue laudi hanc ammirationem ab eis applicari debere sed domini. que sui notum hominibus pro capacitate mortalitatis indullerit. **Q**uodam autem tpe cum exisset ad exteriora monasteria. et rogatus esset a fratribus ut in nauim quidam cum monachis proficisceretur oraret: ascendit. et solus ex omnibus odorum sensit teterum. **A**sserebant cuncti piscium salorum et caricorum in nauim positum hunc esse putorem. **A**t ille alterius rei fetorem se sentire affirmauit. **A**dhuc loquente illo adolescens quidam possessus a demone que procedens iuxta carinam se nauis abscederat. repente exclamauit. **Q**uo statim pro Anthonium in nomine domini ihesu christi curato intellexere uniuersi diaboli illum fuisse putorem. **A**lius quoque ad eum uir inter

lios nobilis demoniosus adducit. tanta op-
 pressus infania ut non sciret se esse apostolum antho-
 nium. nec non et corporis sui superflua promederet.
Quamobrem rogatus sener ab his qui eum ad-
 duxerant ut pro illo dominum oraret. intantum iu-
 uenis miserie doluit. ut tota nocte pugil-
 las cum eo aduersum patiens infamiam labo-
 raret. Sed cum iam lucesceret. et obsessus im-
 petu inanthonium facto vehementer eum im-
 pulisset. irasci cepit qui eum adduxerant. cur-
 sem fecisset iniuriam. **Quibus** antonius ait.
Nolite alienam culpam inueni misero ascribe-
 re. furor iste oblidetis est. non possessi. Idcirco
 autem in hac prupit dolens hostis audaci-
 am. quia dominus ad aridam regionem ire eum iussit. et
 expulsi sathane indicium iste aduersum me
 impetus fuit. **Nulla** propterea mora. et ad-
 lescens recepto sensu. et gratias agens deo et lo-
 cum ubi esset agnit. et toto antoniam comple-
 xans deosculatus est affectu. **Innumera**
 et alia istiusmodi signa sunt que modo ab eo co-
 cordi sepe relatode persequimur. **Uerum** non tantum
 his adhibendum est superius. quia multo plus que se-
 quuntur ad idem nostre fragilitatis excedunt
Hora circiter nona. cum ante cibum orare cepis-
 set. raptum se sensit in spiritu. et ab angelis in sub-
 lime ferri. prohibentibus transitum aereis demoni-
 bus: ceperunt angeli predicantes requere que esset
 causa retinendi nullis existentibus in antonio
 criminibus. Illis vero ab exordio natiuitatis re-
 plicare peccata nitentibus calumniosa angeli
 ora clauserunt. dicentes non debere eos a nati-
 uitate eius delicta narrare que iam christi essent
 bonitate sopita. si qua autem sciret ex eo tempore
 quofactus est monachus? et deo se consecrasset li-
 ceret proferri. **Accusabant** demones multa pro-
 caciter mentientes. et cum deessent probametera
 fallacibus. liber antonio ascensus apertus. et
 statim rediens in se: in eo loco in quo stare ce-
 perat. sed se sursum vidit esse quod fuerat. **Tunc**
 vero oblitus essee. ex illa hora nocte gemitu ac
 lamentatode transiit. reputans secum humanorum
 hostium multitudinem et colluctationem tanti exer-
 citus et laboriosum pro aere iter ad celum. et be-
 apoli dictum qui ait. **Non** est vobis colluctatio ad-
 uersus carnem. sed aduersum principes potestatis
 huius aeris. **Qui** sciens aereas potestates ob id
 se temptare: luctari et contendere. ne nobis liber

transitus esset ad celum hortabatur mones. **As-**
 sumite arma dei ut possitis resistere in die ma-
 la. ut nihil mali habes quod de vobis dicere
 possit inimicus? **Profundat.** nos autem apostolici ser-
 monis recordemur dicentes. **Sive** in corpore si-
 ue extra corpus? nescio de? scit. **Et Paulus**
 quidem usque ad celum tertium raptus est. abique an-
 ditus et his ineffabilibus delcendit. **Antonius**
 autem usque ad aerem sublatus pro luctatione
 liber ascensus apparebat. **Habebat** etiam istius-
 uismodi donum. **Si** cuius rei sedes in morte
 ignarus fuisset. et eius secum inquireret notonem
 oranti ei a domino reuelabat. et erat firmus quod scri-
 ptum est a deo doctus. **Denique** cum
 a fratribus haberet iste tractatus. et ab eo
 sedule sciscitarent quomodo se post cor-
 poris sarcinam aia gereret. quisue ei locus pro
 exitum concederet. **Prima** nocte vox desuper
 nomine eius in clamitans ait. **Antonius** exur-
 ge exi et vide. **Qui** exurgens egressus est. sci-
 ebat enim quibus respondere deberet. **Et** eleuatus
 ad celum oculis vidit quandam longum atque terribi-
 lem. caput usque ad nubes attollerent. vidit etiam
 am pennatos quosdam euolare cupientes ad celum.
 atque illum extensis manibus prohibere transgressum.
 et quibus alios apprehensos elidebat ad
 terram. alios frustra retinere contendentem. volebat
 super se ad celestia transuolare. et maximum
 gaudium mixtum merore. victi victoresque tri-
 buebat. **Statimque** ad eum vox facta est dicens
Adiuderte quod vides. **Et** tunc cepit illumi-
 nato corde intelligere aiam esse ascensus: et di-
 abolu prohibente que et sibi retineret obnoxios. et
 in lectore quod decipere non poterat cruciatum vola-
 tu. **His** visionum exemplis incitatus quod cotidie ad
 meliora crescebat. **Neque** vero id quod sibi re-
 uelatum fuerat cum iactantia fratribus indicabat
Sed cum orans iugiter dei laudaret auxilium iterum
 rogantibus propebatur edicere. nec spirituales fi-
 lios pura in christo aia occultare quod volebat
 prosertim cum huiusmodi signorum relatio et amorem
 ministraret proposito. et fructum laboris osten-
 deret. **Quinque** ille ante ira subita peritatis pa-
 tientiam rupit ante humilitate exerit in gloria.
Non omnes clericos usque ad vltimum gradum ante
 se orare propebent. **Episcopus** quoque atque presbiter
 his quasi humilitatis discipulus ad benedicen-
 dum se caput submittebat **Dyaconos** vero qui

ad eum vilitatis causa veniebāt cum pro
 adiutorio eorū eis presentibz disputaret. ad
 orandū dñm sibi p̄ponebat nō erubescēs ⁊
 ip̄e discere. **N**ā ⁊ interrogabat frequenter
 eos cū quibz erat ⁊ si aliqd ab eis necessari
 um audierat se fatebāt adiutum. **R**
Habebat autē ⁊ in vultu magnā gratiam ⁊
 āmirabile a saluatore etiā s̄ mun⁹ accepit
Si q̄s em̄ ignar⁹ ei⁹ inter multitudinē mo
 nachoz em̄ videre desiderasset nullo indicā
 te ceteris p̄termisissis ad antoniu currebat
 ⁊ anime puritatē agnoscebat ī vultu ⁊ per
 speculū corpis gratiā sancte mentis intue
 bāt. **N**ā sp̄ bilare faciē gerēs liquido ostē
 debat se de celestibz cogitare. sicut scriptu
 ra ait. Corde letante vult⁹ floret s̄ in me
 rore p̄stituto tristat. **I**ta ⁊ **J**acob agnouit
 laban soceꝝ suū invidias sibi machinantez
 dicēs ad filias ei⁹. **N**ō est facies patris ve
 stri sicut heri ⁊ nudius tertius. **S**ic samuel
 agnouit dauid. letificatos em̄ habebat ocu
 los ⁊ dentes sicut lac candidos. **S**imiliter
 agnoscebat antoniu qz semp eandē faciez
 inter p̄spera ⁊ aduersa retinēs nec secūdil
 extollebat nec frāgebāt aduersis. **E**rat autē
 ⁊ in vultu amabilis ⁊ ī fidei puritate mira
 bilis. **N**unq̄ em̄ scismaticoz se miscuit cō
 munioni antiquā eoz scies p̄auitatē atqz
 trāgressionē. **N**unq̄ manicheis aut alijs
 hereticis saltim amabilia v̄ba largit⁹ est
 nisi tm̄ ea q̄ eos possent ab iniquitatis erro
 re reuocare: denunciās taliū amicitias at
 qz sermones p̄ditionē esse anime. **S**ic etiā
 arrianos detestabāt vt oibz diceret nec ius
 ta eos quidē esse accedendū. **N**ā cū venis
 sent quidā arrianite reptā post eoz exami
 nationē infidelissima secta effugauit eos s̄
 monte dicēs. multo serpentibz deteriores
 hoz esse sermones. **S**ententijs autē arria
 ni. aliqñ antoniu ita vt se credere ammi
 ratur eoz audaciā ⁊ iusti doloris ira cōmo
 tus rogatusqz ab ep̄is atqz vniuersis fra
 tribz alexandriā descendit ibiqz arrianitas
 publico sermone p̄demnauit vltimā hanc
 esse heresim ⁊ p̄cursoꝝ antixpi affirmans.
 p̄dicauitqz in p̄plo filiū dei nō facturā non
 ex vllis extantibz s̄ p̄prium ⁊ vni⁹ cū p̄e
 substantie ne creatura pot⁹ aut adoptio aut

appellatio videre. impiuz esse dicens vel
 mente concipere erat quando nō erat cum
 verbū dei de⁹ qui est semp patri sit coeter
 nus. qz ex eo nat⁹ est patre q̄ semp est. **U**n
 aiebat **C**ū arrianis vobis nulla sit p̄iunctio
Que em̄ societas luci ad tenebras. **V**os
 fideliter credētes xp̄iani estis illi verbū id
 est filiū qui ex deo patre est creaturā docen
 tes nullo interuallo a gentibz separant qui
 seruūt creature pot⁹ q̄ creatori qui est be
 nedictus in secula. **I**psa michi credite ita
 scunt elemēta ⁊ ois p̄tra arrianū furorem
 s̄m apli dictū cōgemiscit creatura qz libē
 dñm luū p̄ quē oia ⁊ in q̄ oia facta sunt vi
 deat coeqri alias aggregari. **H**ec tanti vi
 ri p̄dicatio exprimi non p̄t q̄tū ad fidē po
 pulos roborauerit. **L**etabant quippe hosti
 lem ⁊ xp̄o inimicā heresim anatoliamatizari
 ab ecclie colūna. **N**ulla tūc etas. nullus
 sex⁹ domi remansit. **T**aceo de xp̄ianis pa
 gani quibz ⁊ ipsi idolorū sacerdotes ad do
 minicū imperiū quolabāt dicētes. **D**e p̄ca
 mur vt videam⁹ hōiem dei. qz s̄ apud vni
 uersos p̄spicū erat nomē antonij. **A**mbi
 ebant quoqz saltim fimbriā vestimēti eius
 attingere multū sibi ⁊ tactū p̄desse creden
 tes. **Q**uot tunc dyabolica obsidione ⁊ va
 rijs infirmitatibz liberati quot simulacris
 erepta sunt spolia quātū etiā ab errore gen
 tilium retracti nostro iuncti sūt gregi **T**anti
 certe vt paucorū dieꝝ spacio ex idolorū sup
 stitione p̄uersio omnē p̄ annū credentium
 vinceret turbā. **P**reterea cū irruentē mul
 titudinē comites repellerēt estimantes te
 dio illi p̄uentū ppli fore ip̄e tranquillo ani
 mo dicebat. **N**unqd hic cet⁹ demonū ma
 ior est turbis. **N**unqd obsequentū multi
 tudo colluctatoꝝ in mēte nostrorū cateruū
 est numerosior. **I** **A**ccidit etiā vt cū
 eū redeuntē circa portā p̄sequeremur a ter
 go quedam mulier clamitaret dicens. **E**x
 p̄pecta homo dei filia mea atrocissimo vexa
 tur demonio: expecta obsecro expecta ne et
 ego corruens inteream. **H**oc audito am
 rabilis senex a nobis ammonit⁹ volēs tm̄
 ⁊ ipse paululum substitit. **C**ūqz appropin
 quante muliere puella iaceret explosa ora
 uit tacitus ih̄esum ⁊ ad cōminationē eius

statim spūs impurus egressus est. **Q**uella incolumis. pp̄s in laudibz dei. mater i gau-
dio fuit. **I**p̄e aut̄ letabat qz ad desiderataz
solitudinē repedabat. **E**rat aut̄ valde sapi-
ens ⁊ hoc in se mirabile habebat qz cū lit-
teras non didicisset ingeniosissimus ⁊ pru-
dentissim⁹ immobilis ⁊ mansuetus erat.
Aliqñ eteni⁹ pbilosophi duogentiles ve-
nerunt ad eū putātes anthoniū se posse de-
cipere. **E**rat em̄ in superiori monte **Q**uos
cū vidisset paganos intellexit ex vultu ⁊ p-
cedens ad eos p̄ interpretem ita cepit appel-
lare. **Q**uare tā longe ad stultū hominē sa-
pientes se venire voluerūt. **I**llis dicētibz
nō esse illū stultū s; ⁊ nimis sapientē vigi-
lanter respondit **S**i ad stultū venistis sup-
fluus est labor vester **S**i aut̄ putatis me sa-
pientē esse ⁊ sapientiā habere bonū est. imi-
tamini que pbatis qz bonū puenit imitari
Si ego ad vos venissem vos imitaret. sed
qz vos ad me quasi ad sapientem venistis.
estote sicut ⁊ ego sum xp̄iani. **A**bsecesserūt
pbilosophi vtrūq; mirātes ⁊ acūmē inge-
nij ⁊ demonuz expulsionē. **A**lios quoq;
similiter mūdi sapiētes qui eū irridere cu-
piebant qz litteras ignoraret. tali disputa-
tione rogavit dicēs. **R**espōdete michi qd
prius est sensus ante littere. **E**t quid cui⁹
exordiu⁹. **S**ensus ex litteris. an littere oriū-
tur ex sensu. **I**llis asserentibz qz sensus eēt
auctor atq; inuētor litteraz. ait **I**git̄ si cui
sensus incolumis est: hic litteras non req̄-
rit. **Q**uis p̄sentiu⁹ post hāc colluctationem
nō exclamauerit. cū obstupuerūt ⁊ ipsi qui
victi sunt tantā in impito litteraz sagaci-
tatē animi amirātes. neq; em̄ vt in solitu-
dine ⁊ montibz versat⁹ atq; omnē ibidē exi-
gens vitā agrestis ⁊ rudis erat s; iocund⁹
atq; affabilis sermonē s; m̄ apli p̄ceptū di-
uino p̄ditū sale. p̄ferebat ita vt inuidia care-
ret ⁊ amore oim̄ potiret. **I**nter h̄
quasi paz̄ esset bis gentilitatē fuisse supera-
tam. ⁊ terciō venerūt viri oīs secular⁹ pru-
dentie nube cecati atq; vniuersi pbiloso-
phie studijs artū suaz estimatōne doctissi-
mi. **S**i cū rationē ab eo exigerēt fidei quā
in xp̄o habem⁹ ⁊ niterent̄ arguta s̄p̄bilis-
tū interrogatōe de diuina cruce eū elu-

dere. intra silentiū paululū voce cōpressa.
primū eorū miserat⁹ errorē est. **D**einde p̄
interpretē qui ei⁹ verba diligētissime i gre-
cuz solebat exprimere sermonē ita exorlus
est dicēs. **Q**uid pulcri⁹ est. quid ve hone-
stius crucē colere. an adulteria. parricidiū
vel incestū. bis assignare quos colitis cuz i
altero p̄temp⁹ mortis inligne virtutis sit
in altero turpis religio sit obscenitatis ma-
gistra. **Q**uid meli⁹ est dicere qd dei verbū
manēs vt erat ob salutē nostrā humanuz
corpus assumpserit vt societate mortali-
tatis nos euiciret ad celū. p̄cipalesq; nature
celestis efficeret. an vt ip̄i asseritis diuine
mentis hausit ad terrena venerāda caput
submittere. ⁊ pecudū atq; serpentū formis
celestis nomē includere. **Q**uo ore xp̄ianorū
credulitatē audetis irridere. dicētū xp̄m
filū dei sine sui detrimento. et cepisse esse
qd nō erat. ⁊ mālis qd fuerat. cū ip̄i aīaz
de celestibz detrahentes. nō tm̄ hoīm sed et
pecudū soleatis septe corpibz xp̄iana cre-
dulas p̄ salute mūdi deū suū venisse testa-
tur. vos vero innatā animā p̄dicantes vlt̄
tra citraq; trāfferis **C**hristiana fides que
om̄ipotentā dei clementiāq; venerat̄. p̄se-
quenter incarnatōez dicit deo fuisse possi-
bilē ita tm̄ vt non ita euacuauerit dignatio
dignitatē. vos qui animā ex splēdidissimo
dei fonte manantē turpiter decidisse iacta-
tis qui mutabilē ⁊ quertibilē eā post sui di-
minutionē audetis asserere. iā illaz quoq;
naturā dñam seculoz p̄ aīe p̄tūmelias im-
pia lingua temeratis. imago em̄ q̄ s; m̄ nos
naturalē similitudinē sui retinet auctoris.
cui vna ex q̄ defluit eadēq; substantia. hu-
militates pp̄rias ⁊ iniurias p̄sequēter ad
suā originē remittit. **I**git̄ animadvertite
p̄tūmelias animaz ad patrē vt appellat⁹
eaz p̄ vestrā blasphemā redundare. **C**ruz
xp̄i dñi dei nostri nobis ingerit̄. **R**ogo q̄
hec est religionis obscenitas. **N**ōne potius
est crucē aut alicuius generis mortē ab ini-
quis hominibz illatā patienter sustinere.
q; ysidis plangere post olitrim vagos icer-
tolq; discursus. **P**udeat queso vos insidi-
arum typhonis. pudeat saturni fuge ⁊ de-
uoracionis crudelissime liberorū erubescite

parricidii iouis et incestu. erubescite raptu
eius et coitu mulieru atq; pueror. Ille si
cur vestri fingit poete ad explendū imma-
nissime libidinis furore molles dedit in a-
more vagitus. ille in dyane fluxit sin? ipse
amator et p̄ciū. ille modulatus ales ledeos
petiuit amplex. ille in p̄p̄riū semēs sexum
regiū puerū m̄stris auib; polluit. **Hec** vos
credit. hec colitis. hec sunt v̄orū ornamē-
ta templor. Equo v̄p̄cor. p̄ v̄ra salute no-
stra dicta pensate iudicio. Cūcta an nihil
libris credēda sunt xp̄ianis. Si nihil nec
crucis quoq; cui detrahitis nomē agnosci-
tis. Si vniuersa credenda sunt. cur cū in
hisdem libris cruci resurrectio copuletur
passiōem diuinā stolido laceratis eloq;. et
nō statim iūgitis cecorū visum: surdorū au-
ditū: claudorū gressum. lepre emundatōez
fuiens ambulati deo suo mare. demonū fu-
gas. resurrectōem mortuorū. et defūctorū
ab inferis reditus. **Hec** oīa scripturis q̄s
interpolatis inserta sunt. et hisdem volu-
minib; p̄tinent p̄conia maiestatis et mor-
tis. Quāob̄re odio quo imbuti estis abtes-
co. inuenietis ilico et deū v̄ruz esse ib̄m et
salutis hūane gratia fragilē assumpsisse na-
turā. Etiam tamē nobis si nō pudet nar-
rare religionez. Sed quas o error infelix
poteris referre culturas de tāta rez fedita-
te atq; v̄cordia. nisi forte ut audio fabulas
asseritis deorū v̄rorū. et obscenitates et
crudelitates et vanitates et mortes. regen-
tes eas allegoricis v̄clamib;. libzū raptum
terrā. p̄serpine. semiclodū vulcanū. et cibe-
lē ignem. iunonē aerē. appollinē solē. dya-
nā lunā. neptunū maria. et libidiniū princī-
pem iouē etherē interpretantes. **Hec** post
hāc excusatiōis p̄ccitatē. deū sed creatu-
ras p̄empto creatore suscipitis. Q. si pul-
critudo vos elementorū ad suā traxit vene-
ratōnem. modū fas erat custodire. et opte-
bat mirari tantū nec colere ne facture ve-
neratio creatoris esset iniuria. Nā fm isti
usimodi quā vos seq̄mini rō est p̄postera at-
q; p̄uerfa. et architecti honoz migravit
ad tomū. et medici sciētia ad remedia cō-
fereē. omniū q̄q; artificū merita v̄ laudē
ad opa trāferent. **Quid** ad hec dicit. vt

agnoscam? que sit crucis ridicule vob̄ igno-
miniosa p̄fusio. **Hac** disputatōe p̄uertentē
bus inter se philosophis oculū simulq; mu-
sitātib; subidens anthoni? rursum p̄ inter-
p̄tem ait. **P̄**reduruz nāq; cūcto videt̄ opi-
ctiens iusto vniuersē rei: tenore calcato. la-
boris merita factis magisq; factorib; astru-
unt. **E**lemēta q̄dez ut memorant̄ ex ip̄o cō-
spectu suā p̄probāt̄ fuiturē. **Sed** qm̄ vos
obfūatōe dyaletica necessaria vt putat̄ q̄
q̄ colligitis. hoc q̄z artificio etiā n̄am reli-
gionē p̄pellitis affirmare. **R**espondete mi-
hi. **C**ognitio dei quēadmodū manifestus
approbat̄ p̄ lectōem v̄borū: an p̄ opatōez
fidei. **E**t qd̄ antiquus est opatio fidei an
disputatio p̄ argumēta p̄cedēs. **I**llis r̄n-
dentibus firmiorē sermōibus opatōem ef-
se. et hāc liq̄dam de deo agnitōem b̄n̄ eos
et ip̄e dixisse p̄sensit. qz opatōem q̄ ex fide
descēdit animi generat affectus. dyaleticā
v̄o ex artificio p̄ponentū lumpsisse opposi-
tōis exordia. **Cum** ḡ ait. opatōem fidei aīo
sitam q̄s habuerit. supflua erit v̄borū p̄po-
sitiō. p̄ quam p̄ceptā sensu n̄o credulitatē
temptatis euellere. et tñ sepe n̄as explica-
re intelligētias non valetis. **I**ta solidiora
sunt mētis opa q̄z sophismatū fraudulenta
p̄clusio. **N**os xp̄iani miserū vite n̄e nō
in sapia mūdi habemus repositū. sed in v̄-
tute fidei que nobis a deo tributa per xp̄m
est. **H**ac orōis mee v̄ritatē rez q̄tidie que
geruntur ordo p̄medat vobis impitis et
l̄farū v̄rarum ignaris ad dei cognitōnem
eius solū v̄ba sufficiūt. **E**cce nos tot gēt̄
litatis gregib; abstracti in vniuersum orbē
quotidie p̄pagamur. vobis v̄o p̄ aduētū
dñi nodose sophismatū defecerūt v̄sute.
Ecce nos simplicē xp̄i fidem docti ydola-
triā debellauimus. et p̄ p̄dicatōez ignomi-
niose crucis aurata tēpla ceciderūt. **V**os
si potestis on̄dite qua p̄terione v̄borū gen-
tilitatē xp̄o p̄ponere suaseritis. **P**er omnes
tam terras rez? dei fili? xp̄us ē agnit? nisi
bil eloq̄ntia sophismatuz. nihil disputatio
philosophie multitudinē p̄t obesse creden-
tiū. **C**rucifixū nominamus et vniuersi de-
mones quos vos ut deos colit̄ rugit. at-
q; ex obsessis corpib; ad primū dominice

Folium

crucis signū fugant. **U**bi sunt illa fabuloſa oracula. ubi egiptioꝝ incantatoꝝ. q̄ magoꝝ ꝑfecere carmina. **C**erte tunc vaſtata ſunt omnia cū de ſua cruce mūdo xp̄s intonuit. **N**ihilominus vos ꝑtermiſſis debilitatoꝝ cateruis glorioſam iſtā mortē irridere conamini. **I**llud autē q̄le eſt qd̄ nunq̄ in ſtatōe regalī ꝑcuſſa gētilitas imo ſeculo caera et hoīm ꝑſidijs ſulta iam corruit. **N**os famuli xp̄i quo plus ꝑminur eo magis aſſurgimus et floremus. **V**eſtra ſimulacra ornatis quondā ſepta parietibꝫ iā vetuſtate collapſa ſunt. **C**hriſti ꝑ doctrina q̄ vobis ſtulticia videt̄ et ludus licet tyꝛānica ꝑſeꝑntium ꝑncipū temptamēta ꝑtulerit. licet varijs ſit incurſata terroribꝫ. nullo tñ terrarū orbe ꝑcludit̄. nullo gentiū barbararū ſine ꝑhibet̄. qñ enim diuine ſciētie tantus ſplēdor illuxit. qñ tot ſimul i ſe ꝑuenire vtutes. ꝑtinētia in m̄rimonio. **V**irginitas in eccleſia floret. martirū ꝑ dño ſuo glorioſa ꝑſtantia. quozū omniū crux xp̄i ꝑncipuz eſt. **C**ū interim vos inter tātos vtutū choros. ſilogiſmoꝝ retia tēditis. et verā veruz lucem tenebroſis conamini argumentatoꝝ bus obuoluere. **E**cce nos ut dixit doctor nē nō in gentili ꝑſuaſiōe ſed in fide aptiſſima ſuademus q̄ vobis affirmatoꝝ ꝑuenire ꝑſuevit. aſſunt q̄ꝑꝑe patiētes a demonibꝫ vꝑꝑati q̄s cū in mediū ꝑduxisset. vba repetiuit dicēs. **N**ūc vos collectoꝝ vtis et quo vultis maleſico carmine deos vtos q̄s ꝑtatis. expellite. ſinaūt nō poteſtꝫ victas ſubmittite manus. et ad xp̄i troꝑhea ꝑfugite. et ſtatim crucifiri credulitatē maietaꝝ ꝑotentia ꝑſeꝑt. **D**ixit et inuocato noīe ih̄ū cū vitale lignū in ſacro numero trinitatis ꝑſiſſet in frōtibꝫ vna cū expulſis demonibus. vna ꝑſentiū ꝑſilophozū cōſutata ſapientia eſt. **E**xpauerūt em̄ ſtuꝑentes hoīem cui poſt tantū ingeniū afflueret ſignozū diuina largitio. **A**t ille vniuerſa xp̄o q̄ curauerat aſſcribēs vſus ē aſſatu reciproco et ait. **N**olite me putare his ſanitatē dediſſe. xp̄us ꝑ ſeruos ſuos facit iſta mirabilia. **C**redite et vos et videbitis: qz deuota deo fides non eloꝑntie vanus tumor: talia ſigna mereatur. **C**onfugite ad crucifiri legē. noſqꝫ eiꝫ imiꝫ

tamini ſamulos. et ſcientie ſine contenti. nulla deinceꝑſ ſecularis impꝑudētie argumenta q̄zatis. **H**actenus antonio dicēte miro philoſophi ſtuꝑore ꝑcuſſi. et cū boꝝ noꝝifico ſalutato ab eo recedētes mltū eius ſibi fatebantꝫ ꝑſuiſſe ꝑſpectū. **H**oc in eo viro mirabile eſt ut hoīem in extremo mūdi limite ꝑditū. et fauoz ꝑncipū et oīs celebraret aula regalis. **N**ā et ꝑſtantinꝫ auꝑtuſtus. et eius liberi ꝑſtans atqꝫ ꝑſtantiꝫ talia ꝑgnoscētes. crebro ad eū quali ad patrē miſſis l̄tis obſecrabāt. ut reciprocis eoſ ſcriptis hilararet. **A**t ille eiꝫmodi manēs q̄ꝫ l̄tis et ante q̄ꝫ l̄te ad eū veniret fuerat. nec ſalutatoꝝ ꝑncipū mouebat. et tanq̄ꝫ nō acceptis l̄tis ꝑuocatis monachis aiebat. **R**eges ſeculi ad nos miſerūt eꝑlas que hic xp̄i anis adhibenda miratio eſt. **L**icet enim diuerſa ſit dignitas. attamē eadē naſcēdi moriendiꝫ ꝑditio eſt. **I**lla ſunt veneratoꝝ oꝝ ꝑcolenda. illa toto animi affectu retinenda ſunt qꝫ hoībꝫ deus legē ſcripſerit. qꝫ ꝑ filiū ſuum ꝑꝑrijs eccleſias ditauerit eloꝑijs. **Q**ue monachis eſt rō cum eꝑlis regum. **C**ur accipiā l̄tas q̄ꝫ ꝑſueta neſciā redde re ſalutatoꝝ obſeꝑa. **I**gitꝫ rogatus ab vniuerſis fratribꝫ ut xp̄ianos reges ſuis l̄tis refrigeraret. ne. ſ. ꝑ ſilentū eius exaſparentꝫ ad luſceptas eꝑlas ꝑueniētia reſcripſit. laudauit primū qꝫ xp̄m coleret. deinde ſalutaria ꝑſuaſit. ne magnā putaret regis ꝑꝑatem ne ꝑſentis carnis impio tumētes ſe hoīes eſſe neſcirent. et iudicādos a xp̄o obliuiſcerent. **A**d poſtremū demētie circa ſubiectos et iuſtie curā qz inopū admonuit. atqꝫ vñ ſempiternū eſſe regē oīm ſeculoꝝ iheſuz xp̄m eꝑlis teſtatus ē. **H**is ꝑꝑices ſuſceptis vehemētiffime letabātur. **S**acta quoꝫ qꝫ apud cūctos **A**nthonij flagrabat opinio ita ut eiꝫ ſe filios cuperent noīari. **M**agna etem̄ cū audiētibus affabilitas oīm i ſe ſtudū ꝑuerterat. **P**oſtqꝫ q̄ꝫ gētiles cōſutati reges admoniti fratres ab eo ſunt ꝑſolatōne releuati. ad interiorē montē et ad rigozē ſolitū regressus eſt. ibiqꝫ ſepe cū introeuntibꝫ deambulās ac reſidēs ſtuꝑebat. ſicuti i dāniele ſcriptū eſt. et interiectis hoꝝꝫ ꝑꝑactis ꝑſeꝑntia reſꝑodebat. ut intelligeret aliq̄

reuelatōis vidisse secreta. Nā in mōte pos-
tus ea q̄ in egipto lōge gerebant p̄uidēs et
piscopo serapio imbi p̄stituta narravit.

Lamentabilis seq̄tur visio et om̄i
lacrimarū fonte plāgenda. Cū em̄ cū fratri
bus circa sedentibz oparet̄ intēte fixit ocu-
los in celū gemens atqz suspirās. Et p̄ ali-
quantū spaciū reuelatōis incepte nimio do-
lore p̄remiuit. et statim fixis genubz ante dī
vultū puolutus orauit. ut clemētia sua fu-
turū auerteret scelus. Succedūt orōi lacri-
me metus ingens inuadit p̄ntes. obsecrāt
vt tāte calamitatis exponeret visionē. Si
gultus occupant vocē. lingua fletibz p̄pedi-
tur. et in medio conatu p̄mo gemitu inter-
rūpiūt. **V**ix tū cū vociferatōe luctuosa ait.
Melius erat o filioli impendens piaculum
cita morte lucrari. Sic incipiēs rursum la-
cimis vincit. et inter egra suspicia tandem
pectori p̄modans vocē magnū inq̄t q̄daz
et vniuersis seculis inaudituz imminet ne-
phas. **M**agno fides catholica turbine sub-
uertet. et hoies iumētis similes xp̄i sancta
diripient. **V**idi em̄ altare dñi mulorū cir-
cūdatū multitudīne. q̄ crebris calcū ictibz
omnia dissipabāt. **H**ec est causa gemitūz
quos audistis. **E**t facta est vox dñi dicens
Abdominabit̄ altariū meū. nec mora. visi-
onem seq̄tur effectus. Nā p̄ annos duos
seua arrianorū irrupit infātia. **T**ūc ecclia
rapine. tūc diuinorū temeratio vasorū. tūc
pollutis ethnicozū manibz sacra polluta sūt
misteria. tūc paganorū opificum p̄sidia ad-
uersum xp̄m p̄pata cū assumptōe palmaꝝ
q̄ ydolatrie apud alexandriā insigne. ad
eccliam p̄gere p̄pellebant xp̄iani ut arria-
norū populi crederent. prob scel? horz ani-
mus replicare q̄ gesta sunt. **M**ginū matro-
narūqz ereptus pudor sanguis ouīū xp̄i in
xp̄i templo effusus venerāda respit̄ altaria
baptisteriū. p̄ volūtate gentiliū pollutū est
nihil defuit visionis v̄itate mōstrauit effe-
ctus. qz calcitrantiū mulorū indisciplinatō
arrianorū esset impietas. **S**ed istam tristi-
ciā p̄seq̄ntis reuelatōis p̄sp̄ritate p̄solatuf
est et ait. **N**olite filioli merori vos penitus
cedere. vt enim iratus est dñs sic rurū mi-
serabit. et suum cito ecclia recupabit orna-

tum. eosqz qui in p̄secutōibz fidem dñi ser-
uauerint solito videbitis fulgore relucētes
Reuertent̄ ad foneas suas serpētes. et reli-
gio lōgius p̄pagabit. tantū videte ne fidei
v̄te sinceritas arriana labe fordescat. **N**ō
aplorum. sed demonū et patris eoz dya-
boli ista doctrina est. ob id p̄ insipientiā iu-
mentorū similis pecudū eozū exp̄sus ē ani-
mus. **V**iculusqz **A**nthonius. **S**ed nos
minime p̄uenit diffidere. tā grāde mira-
culū p̄ hoīem potius se ostēdi. **S**aluatoris
em̄ p̄missio est ita dicētis. **S**i habueritis fi-
dem ut granū sinapis. dicetis huic monti
trāffer te et trāfferet. et nihil impossibile e-
rit vobis. **E**t iterū. **A**men amē dico vobis
om̄ne q̄ petieritis p̄cem in nomie meo da-
bit vobis. petite et accipietis. **I**p̄e em̄ suis
discipulis et vniuerso credentiū gregi. nūc
subiectōem demonū. nūc variatū infirmita-
tum pollicēs curatōem aiebat. **G**ratias ac-
cepistis gratis date. **N**ūqd̄ sue v̄tutis impe-
rio curabat anthoni? **N**ūqd̄ sue possibili-
tatis arbitrabat̄ esse q̄d̄ fecerat **O**rōibz nō
p̄ceptis demōel morbiqz cesserūt. et ad xp̄i
dei nostri nominatōem lemp vniuersa p̄se-
cta sunt. **N**emo sapientū sanitarū admira-
tōnem ascribat **A**nthonio sed dño ibū: q̄
solitā erga creaturas suas exhibēs beniuo-
lētā nūc quoqz p̄ electū famulū suū indul-
genter exercuit **A**nthonius tantū orabat. et
ob vite eius merita cūcta dñs largiebatur
P **S**epe aut̄ et contra voluntatē ad
exteriorē montē a fratribz p̄ducebat. **E**t
cū iudices qui ad interi? archisteriū p̄pter
asperitatē itineris et obseq̄ntiū multitudi-
nem et horridā solitudinē ire nō poterāt p̄-
cario q̄rerent. ut eius fruerent̄ aspectibus
nec impetrare possent. qz molestissime fere-
bat vexatiōem discursū. **I**p̄os catenatos
quos aut noxietas aut vigor publicus con-
strinxerat ad eū destinabāt. sciētes tales ab
anthonio nō posse p̄tēni. quoz fletibz sup̄-
tusus p̄trabebat̄ ad exteriorē montē aḡscēs
laborē suū vtilē miseris fore. **S**uadebatqz
iudicibz qui eū inuitauerāt: ut in sententia
p̄ferenda: et odio et ḡte dei timorē antepo-
nerent. nec ignorare eos debere q̄d̄ scriptū
est. **Q**uocunqz iudicio iudicaueritis. in eo

inducabit de vobis. **A**ttamē inter medios
 fīmones care sibi solitudinis recordabatur.
Post coactā itaq; p̄sentia quā ducis p̄ces
 et qđ verius est miseroꝝ fletus extorserat.
 post salutaria monita. post reoꝝ p̄mēdatio
 nem: quozūdam h̄oꝝ r̄ absolutōem. postulā
 ti duci ut paulo largius eidē suā p̄sentiaꝝ
 indulgeret: ait. nō posse se diutiꝝ ibidē mo
 rari. grato vltus exēplo. qđ sicuti pisces ab
 aqua extracti mox in arēti terra morerent.
 ita r̄ monachos cū secularibus retardātes
 humanis statim resolui p̄fabulatōibꝝ. **O**b
 id ergo inq̄t p̄uenit. ut pisces ad mare: ita
 nos ad montē festinare. ne tardantibꝝ no
 bis aliq̄ p̄positi succedat obliuio. **P**re tan
 ta hominis sapientia dux miratus iustā de eo
 tulit: vtrāq; sententiā dicēs. **V**ere istū es
 se dei famulū. nec in rustico h̄oīe potuisse tā
 tam aliq̄ inesse sapientiā. nisi diuino amo
 re regeret. **P**reterea cū balaciꝝ qđ sub nesto
 rio p̄fecto alexandrie dux egipti fuit. homo
 arriane iniquitatē studiosissimꝝ fautor: ita
 xp̄i ecclesiā p̄sequeret. ut animo v̄sano h̄
 gines monachosq; nudatos d̄beraret ī pub
 lico. ad eū anthonius l̄as misit. q̄rum ista
 sentētia est. **V**ideo irā dei venientē sup̄ te
 desine p̄sequi xp̄ianos ne te ira occupet. qđ
 primū iam tibi minas interitū. **L**egit infe
 lix eplam: r̄ irrisit. atq; in eam expuēs. pie
 cit in terrā. portitores quoq; multis affici
 ens iniurijs. anthonio talia renūciari prece
 pit. **Q**uā cura tibi tantope monachozꝝ ē. eti
 am ad te mei vigoris trāsiliet disciplina.
Sed cōfestim minitatorē oppressit su p̄pli
 cium. et post q̄nq; dies os effrenatus vltio
 diuina cōpescuit. **E**gre dīf enim ad primaz
 mansionē alexandrie que appellat̄ chereñ
 cū supradicto egipti p̄fecto nestorio. rebū
 tur equis. quos inter omnes balaciꝝ cuius
 erant māsuētissimos nutrierat. **C**ū ergo pa
 riter solito sibi met equi alluderent. mitior
 quo nestorius veliebat. morsu repentino ba
 latiū decussit in terrā. ac sic in eū inbiās fe
 mora eius lacerauit atq; corrosit. ut statim
 relatus ad ciuitatē post terciū diem more
 ref. vniuersiq; agnoscerent minarū ab An
 thonio p̄dictarū effectū quātotius cōsecu
 tum digno p̄secutoris fine p̄pleto. **C**eteros

ad se venientes mira cū modestia anthoni
 us admonebat. ut oblita seculi dignitate re
 motioris vite beatitudinē appeteret. **S**i qđ
 autē maiori potestate p̄mebant nec poterāt
 obtinere iusticiā. ita eos obnixe defendebat
 vt ip̄e. p̄ illis pati videret̄ iniuriā. **Q**
Multis vtilis fuit p̄clari senis oratio. mul
 ti magnis diuitijs et altiori ḡdu militie d̄
 relicto eius adhesere curricula. **E**t vt infi
 nita breui f̄moue p̄phendā bonum egipto
 medicū xp̄us indulserat. **Q**uis nō tristiti
 am apud anthoniū mutauit in gaudiū. qđ
 non itam vertit in pacē. **Q**uis orbitatꝝ lu
 ctum nō ad eius tempauit aspectū. **Q**uis n̄
 merore paupertatis quo p̄mebat abiecto sta
 tim et diuitiū despexit opulētias. r̄ in sua le
 tatus est paupertate. **Q**uis post lassitudinē
 monachus non eiꝝ vegetatu hortatus ē. qđ
 adolescentie etatis accēsus ardoribꝝ nō ex
 eius admonitu pudicie amator fuit. quis
 v̄xatus a dyabolo sine medela redijt. quis
 inimici cogitatōibus distractus nō ceca tē
 pestate sopita sereno regressus est aio. **S**ci
 ebat enim qđ q̄sq; laboraret incōmodo: r̄ ex
 vite meritis discretōez spiritū agnoscens
 adhibebat h̄boꝝ. put erant vulnera sanita
 tem. **U**nde effectū est vt post eius doctri
 nā omnes dyaboli panderent̄ insidie. **S**ul
 te quoq; ad eius p̄spectū desponsate puelle
 ab ip̄o pene thalamo recedentes in ecclesie
 matris gremio p̄sederūt. **Q**uid plura. **T**o
 tiꝝ orbis h̄oīes ad eū p̄fnebat. et vniuersa
 rū gentiū varietas bellicosissimū p̄ demo
 nes vitū p̄spicere gestiebant. **N**ullꝝ se fru
 stra illuc venisse p̄stus est. omnibꝝ delecta
 bile atq; iocundū laboris p̄mertium fuit.
 fatigatio em̄ itineris emolimentū viatici
 reportabat sicut rei. p̄bauit effectus. **N**az
 post resolūtōem eiꝝ qđ p̄muni funere orbi
 tatis excepto. p̄p̄iū linguli pentē luxerūt.

Quis autē finis vite eius fuerit:
 dignū est r̄ me p̄memorare. et vos cū desi
 derio audire. qđ et hoc in eo imitabile cūctꝝ
 fuit. **I**uxta cōsuetudinē ad visendos fr̄es
 qui in exteriori mōte erant. venit ibiq; a di
 uina p̄uidencia de sua morte p̄discel: ita ex
 orsus est dicēs. **U**ltimā filioli p̄ris audite
 sententiā. nō enim arbitror qđ in b̄ seculo

iterū nos visuri simus. Cogit editio natu-
re ut post centenariū numerū quē annis quā-
supgredior iā resoluat. Ita locutus an-
dientū pectora stridit. gemitus lacte
dicta merētia psecute sunt. Amplexabā-
tur eum vniuersi quasi iam de seculo recess-
suri. At ille tanq̄ aliena deserēs ad patriā
patriā pfecturus magna cū leticia p̄cipie-
bat. Desidia instituto nō debere surripere. sed
tanq̄ quotidie mori os ut ante p̄dixerat:
a sordidis cogitatōibus aīam custodire. et
omnē emulatōem ad sanctos quosq̄ p̄uerte-
re. Ad melecianos et scismaticosq̄ ne p̄pe-
q̄dem accedere. Scitis em̄ aiebat eorū an-
tiquā p̄uersitatē. neq̄ cū arrianis p̄munio-
ni iungamini. q̄ impietas eorū iā omnibus
manifesta est. His etiā illud addebat. nul-
lū debere xp̄ianū cū seculi viderit p̄ates. p̄
arrianorū et melecianorū pugnare neq̄cia.
a xp̄i territū discedere vitate. mortalū illā
esse defelionē nec diu fallacē p̄manere p̄f-
se fantasiam. Quia p̄pter aiebat custodiēda
est pia fides in xp̄o et patrū religiosa tradi-
tioquā ex scripturaru lectōe et crebro mee-
puitatis didicistis admonitu. Finito fmo
ne fratres eū vehemētissime retardabāt glo-
rioso patris cupientes termino decorari.
S̄ multas ob causas quās et silētio demonstra-
bat. p̄cipue tñ ob p̄sumptā egypti cōsuetu-
dinem p̄tradixit. Vos etem̄ egypti quās ē. no-
bilitū et p̄cipue beatorū martirū corpa lin-
teamine q̄dem obuoluere. et studiū funeri
solitū nō negare. terra vō nō abscondere:
sed sup lectulos domi posita refuare. Hūc
honorē quiescētibus reddi inueterate p̄sue-
tudinis vanitas tradidit. De hoc antboni-
us sepe et ep̄os de p̄catus est. ut populos ec-
clesiastica p̄testatōe corrigerēt: et laycos vi-
ros ac mulieres rigidius ip̄e p̄uenit dicēs
nec legitimū hoc esse: nec deo placitū q̄ppe
cū patriarcharū et p̄phetarū sepulchra q̄ ad
nos vsq̄ p̄durāt hec facta p̄uincerēt. Do-
minici quoq̄ corpis exēplū optere intue-
ri iubebat. quod in sepulchro positū lapide
vsq̄ ad resurrectōis diem terciū clausum
fuerit. atq̄ hīs modis viciū circa defun-
ctos egypti. etiā si sancta essent corpa coar-
guebat dicēs. Quid maius aut sancti? cor-

porē potest esse dñico. quod iuxta p̄suetudi-
nem gentiū ceterarū humo p̄ditum esse sci-
mus. Hec iuxta p̄suasio multorū insitū e-
uellit errorē. et repositis in terra cadaueri-
bus dño gratias p̄ bono magisterio retule-
runt. Metuens ergo consuetudinē supra
dictam. ne eodem etiā circa se laberent erro-
re. celeriter valedicēs monachis q̄ p̄fluxe-
rant ad amicū virtutis habitaculū repeda-
uit. Post mēses aut paucos cū nō medi-
ocre incōmodū semilia mēbra turbasset. vo-
catis ad se duobz fratribz: quos ibidē ante
xv. annos modico intervallo sanctos insti-
tuerat. quosq̄ ei iam seni cepant ministrare
ait. Ego q̄dem filioli fm̄ eloquia scriptura-
rū patrū gradior viā. iam em̄ dñs me inui-
tat. iam cupio videre celestia. sed vos o vi-
scera mea admonēo ne tanti t̄pis laborē re-
pente p̄dati. Hodie vos religiosū studiū
arripuisse arbitrami. et cepte volūtatis for-
titudō succrescet. Varias demonū nos̄ in-
sidias. vidistis eorū et impetus feroces et
vires effemiatas. Ihesum suspirate et cre-
dulitatē nos̄ eius v̄ris figite mentibz. et a
certa fide vniuersi demōes fugabunt. Me-
mentote etiā admonitionū mearū. et incer-
te p̄ditōis vitā quotidie ancipitē p̄tracta-
te. et celeste vobis p̄m̄iū sine cunctamie tri-
buet. Scismaticorū quoq̄ et hereticorum
venena vitate. meūq̄ circa eos odiū secta-
mini. q̄ xp̄i sunt inimici. Scitis ip̄i q̄ nul-
lus mihi nec pacificus q̄dem fmo cū eis ali-
quando fuerit. p̄pter prauā eorū voluntatē
et p̄tinax p̄tra xp̄m bellū. In v̄ autez maḡ
estote solliciti: ut dñi p̄cepta seruetis. ut p̄
mortem vestrā sc̄ti quosq̄ q̄si amicos et no-
tos in eterna vos recipiāt tabernacula. Hec
cogitate. hec sapite. hec retere. et si qua mei
vobis cura. si q̄ patris memoria ē. si mihi
vicariū rependatis affectū nullus ad egip-
tū meas p̄ferat reliq̄as. ne vano corpus ho-
nore seruet. ne vitupati ritus a me ut nos̄
etiā circa me seruent̄ obseq̄a. Huius enim
rei gr̄a max̄e huc sum regressus. Vos igit̄
humo tegite. vos patris op̄ite corpusculū
et illud quoq̄ senis v̄ri custodite mandatū
vt nemo p̄ter v̄ram dilectōem locū tumu-
li mei nouerit. Confido in dño. q̄ necatio-

resurrectōis tpe hōc corpusculū resiliat in
 corruptū. Vestimentoz aut meozū sit ista
 diuisio. Melotē et palliū tritū cui superia
 ceo athanasio epō date: qđ mibi nonū ipse
 detulerat. Serapio epus aliū accipiat me
 lotē. vos cilicinū habetote vestimentū. et
 valete viscera mea. anthonius em̄ migrat
 et iam nō erit in p̄senti seculo vobiscū. Ver
 ba finierat. et osculantibz se discipulis extē
 dens paululū pedes morē letus aspexit. ita
 ut ex hilaritate vultus eius angeloz scđoz
 qui ad p̄ferendā aiām eius descenderāt p̄
 sentia nosceret. Hos intues tanq̄ amicof
 videret aiām exalauit. et additus est patri
 bus fm̄ ordinē scripturarū. Seruauerunt
 mandata discipuli. inuolutū vt p̄cepit cor
 pus humo opientes. ⁊ nemo interim vsq̄
 ad hāc diem p̄ter eos vbi sit p̄ditum nouit
 Legatarius aut anthonij b̄ndictōem q̄ tritū
 palliū cū melote in p̄p̄io eius meruerat
 accipe anthoniū in anthonij muner. hō am
 plectit. et tanq̄ magna hereditate vitat? le
 tanter p̄ vestimentū recordat ymaginē san
 ctitatis. Dic anthonio vite terminus fuit
 ista p̄cipia meritorū. que licet partiori vt
 p̄dixi sermōe narrauerim. tamē ex his po
 testis aduertere q̄liter homo dei a puericia
 ad senectā vsq̄ puenerit. et qđ omni sp̄ du
 bitatōe calcata: nec lāguori nec lōgeue q̄
 q̄ etati aliqñ p̄cesserit. Magis aut ec̄lita
 tē p̄positi tenens nec vestimentū mutauit.
 nec pedes lauit. nec esca sectatus ē molli
 rem. oculoꝝ quoq̄ acie ⁊ numerū dentū
 licet paululū ob etatē viderent attritū. nec
 non et pedum incessum. totius etiā corporis
 firmitatē ita p̄tra iura nature meritoꝝ ḡta
 custodiuit. ut lautoꝝ corporū q̄ balneis at
 q̄ delicijs p̄fouent. hilarior eius caro vide
 ret. Hoc etiam fratres qđ p̄ oēs puicias
 amor eius fama q̄ volitauit. quē nec libro
 tū disseminatorū oratio loculēta. nec mūda
 ne sapientie disputatio. nec nobilitas gene
 ris. nec opumi infinita p̄gestio p̄mendauit.
 cui omnū ore est ascribendū nisi xp̄o cui?
 hoc donū est. qđ deuotos eius aiōs erga su
 am puiciens maiestatē hōiem alio pene oz
 be celatū. ⁊ inter tantas p̄positū solitudines
 affrice: hispanie: gallic: ytalie. y lirico ipsi

etiam que vrbū caput est rome ut in exoz
 dio p̄miserat demōstrauit. Creatoris ē ista
 benignitas: qđ famulos suos licet nolentes
 nobilitare p̄sueuit. ut virtus possibilis nec
 vltra humanā esse naturā: sanctorū doceat
 exemplis. et ad beate vite imitatōez ex fru
 ctu laboris optimus qđ q̄ impellat. Hunc
 itaq̄ sc̄ito libz magnopere p̄relegere curate
 vt agnita fidei vita sublimiū monachoz
 sciāt qđ saluator noster ih̄s xp̄us ḡrifican
 tes se glorificat. et seruientibz libimet n̄ tā
 tum regna celozū. sed etiā hic in ip̄is mōti
 um secretis latere cupientibz fame tribuit
 nobilitatem. sc̄z ut et ip̄i fruant laude meri
 torū et ceteri eozū puocent exemplis. Si
 autē necessariū fuerit et ḡtibz legite. ut vl
 sic agnoscat qđ dñs noster ih̄s xp̄us nō so
 lū ē de? dei filius. sz etiā his qđ eū solicite co
 lant et in eū fideliter credūt hāc dedit p̄ta
 tem. ut demones qđ illi deos esse arbitra
 tur p̄culēt atq̄ eijciāt. deceptorēs. s. hōim
 et totius corruptōis artifices.

Finis vite beati Anthoni.

**Incipit plogus sc̄ti Hieronimi p̄f
 biteri in vitā beati Hilarionis.**

In sanctis ozōibus tuis memēto
 mei decus ac dignitas virginum
 nōna asella. Scripturus vitā bea
 ti Hylarionis habitatorē ei? inuoco sp̄iti
 tū sanctū. vt qđ illi d̄tutes largitus est. mibi
 ad enarrādas eas sermonē tribuat. ut facta
 dictis creq̄nt. Huius nāq̄ p̄uersatio ⁊ ab
 finētia: ac p̄clara dona mirabiliū qđ opatus
 est vt aut crispus tāta ac talia habent q̄tū
 vel ex p̄ulis d̄bis potero extollere cuiuscū
 q̄ p̄clara ingema. Alexander magn? mace
 do vel quē pardū vel h̄zicū caprarū daniel
 vocat. cū ad achillis tumultū p̄uenisset. felix
 cezre ait. inuenis: qđ magno frueris p̄cone
 meritorū. homerū vicz significans. Porro
 mibi tanti ac talis viri p̄uersatio vitāq̄ vi
 cenda est. ut homerus quoq̄ si adesset vel
 inuideret materie vel succūberet. Quāq̄
 em̄ sc̄tis ep̄iphani? salamine ⁊ cypri ep̄us
 qđ cū hylarione plimū p̄uersatus ē laudem
 eius breui eplā scripserit que vulgo legitur
 defunctū tamē aliud est locis cōmunibus